

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2015 – 2016

Isojoki, Karijoki, Kauhajoki, Teuva
Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymä

*Suupohjan peruspalvelu-
liikelaitoskuntayhtymä*

Tiivistelmä	3
Johdanto	5
1. Suunnitelman tausta ja lähtökohdat	6
2. Lasten ja nuorten hyvinvointi ja elinolot Suupohjassa	7
2.1. TILASTOLLINEN HYVINVOINTITIEDO	7
2.1.1. Väestö ja elinolot	7
2.1.2. Työllisyys ja toimeentulo	8
2.1.3. Varhaiskasvatus ja koulutus	9
2.1.4. Terveys	10
2.1.5. Läheys- ja perheväkivalta sekä rikollisuus	15
2.1.6. Lastensuojelun tarve	17
2.2. KOULUTERVEYSKYSELYT	18
2.3. HENKILÖSTÖMITOITUKSIA JA KUSTANNUSTIETOJA	20
3. Lasten ja nuorten palvelut Suupohjassa	21
3.1. LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINTIA EDISTÄVÄT, TUKEVAT JA ONGELMIA EHKÄISEVÄT PALVELUT	22
3.1.1. Neuvolapalvelut	22
3.1.2. Varhaiskasvatus	22
3.1.3. Ennaltaehkäisevä perhetyö ja lapsiperheiden kotiapu	23
3.1.4. Koulujen oppilashuolto	23
3.1.5. Perusterveydenhuolto	26
3.1.6. Perheneuvola	26
3.1.7. Lasten ja nuorten terapiapalvelut	26
3.1.8. Kehitysvammahuollon palvelut ja lasten kuntoutusohjaus	27
3.1.9. Perheoikeudelliset palvelut	27
3.1.10. Sosiaalihuoltolain mukaiset perhepalvelut	27
3.1.11. Aikuissosiaalityön palvelut lapsiperheiden aikuisille	28
3.1.12. Kuntien vapaa-aikapalvelut; nuoris-, liikunta- ja kulttuuripalvelut	29
3.1.13. Seurakuntien ja järjestöjen palvelut	34
3.2. LASTEN JA NUORTEN KASVUA JA KEHITYSTÄ KORJAAVAT PALVELUT	35
3.2.1. Perheneuvola ja muut terapiapalvelut	35
3.2.2. Lasten ja nuorten psykiatriset palvelut	35
3.2.3. Lapsi- ja perhekohtainen lastensuojelu	35
4. Lasten ja nuoren hyvinvointisuunnitelma	37
4.1. VISIO JA STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT	37
4.2. KEHITTÄMISTARPEET, TAVOITTEET, TOIMENPIDE-EHDOTUKSET JA VASTUUTAHOT	38
5. Suunnitelman päätöksenteko ja seuranta	43
Liitteet:	44
Liite 3. Kouluterveyskyselyn 2013 ilonaiheet ja huolenaiheet	

Tiivistelmä

Väestö, työllisyys ja toimeentulo

Kuntien Isojoki, Karijoki, Kauhajoki ja Teuvan väkiluku ja lapsiperheiden osuus väestöstä on vähentynyt vuosittain. Yksinhuoltajaperheiden osuus on kasvanut Kauhajoella ja Teuvalla, laskenut Isojoella ja Karijoella. Luvut ovat kuitenkin edelleen alle maan keskiarvon. Avioerojen määrä on kasvanut vuodesta 2011 vuoteen 2013 kaikissa kunnissa. Kauhajoella on vuonna 2013 avioeroja ollut enemmän kuin koko maassa, muissa kunnissa alle maan keskiarvon.

Tilastoista ilmenee, että nuorisotyöttömyys on lisääntynyt. Kauhajoella luvut ovat yli maan keskiarvon, nuorisotyöttömyyden ollessa v. 2013 18,5 % 15 - 24 -vuotiaasta työvoimasta. Kouluterveyskyselyssä koulu-ikäisten vanhempien työttömyys on kasvanut kaikissa kunnissa.

Lasten pienituloisuusasteen mukaan pienituloisissa perheissä asuvia alle 18-vuotiaita lapsia on Karijoella, Kauhajoella ja Teuvalla selkeästi yli maan keskiarvon, Isojoen luku on lähellä maan keskiarvoa.

Toimeentulotukea saaneita lapsiperheitä oli vuonna 2013 koko maassa 8,1 % kaikista lapsiperheistä. Vastaava luku oli Karijoella 8,9 %, Kauhajoella 7,9 %, Isojoella 7,7 % ja Teuvalla 6,6 %. Toimeentulotukea pitkäaikaisten saaneiden 18-24 -vuotiaiden osuus oli Kauhajoella 5,5 %, koko maassa 3,4 %.

Koulutus

Peruskoulun jälkeen koulutuksen ulkopuolelle jääneitä on vähemmän kuin maassa keskimäärin tarkastelujakson alkupäässä, mutta jakson loppupäässä kasvanut radikaalisti. Koko maassa koulutuksen ulkopuolelle jäi vuonna 2013 9,4 % 17- 24- vuotiaista, vastaava luku oli Isojoella 10,6 %, Karijoella 8,0 %, Kauhajoella 10,6 % ja Teuvalla 9,3 %.

Koulutustaso on Suupohjan kunnissa alhaisempi kuin maassa keskimäärin. Koulutustasomittari oli vuonna 2013 koko maassa 351, Isojoella 216, Karijoella 217, Kauhajoella 274 ja Teuvalla 252.

Terveys

Sairastavuusindeksi ilmaisee jokaiselle Suomen kunnalle lasketun indeksin avulla miten tervettä tai sairasta väestö on suhteessa koko maan väestön keskiarvoon (= 100). Suupohjassa sairastavuusindeksi oli vuonna 2013 Isojoella 114,4, Karijoella 110,9, Kauhajoella 117,2 ja Teuvalla 104,8.

Kouluterveyskyselyn 2013 mukaan peruskoulun 8 - 9 -luokan ja lukion 1. ja 2. luokan oppilaista 29 - 36 % harrastaa liian vähän liikuntaa ja ylipainoa oli 17 - 20 %:lla vastanneista.

Lasten ja nuorten psykiatrian avohoitokäynnit vaihtelevat Suupohjan kuntien alueella. Vuonna 2013 lastenpsykiatrian käyntejä oli Karijoella ja nuorisopsykiatrian käyntejä Isojoella ja Teuvalla hieman enemmän kuin maassa keskimäärin. Suunta on ollut Kauhajoella hieman laskeva ja Teuvalla, erityisesti nuorisopsykiatrian osalta nouseva.

Aikuisten psykiatrian avohoitokäynnit ovat Kauhajoella ja Teuvalla lähes kaksinkertaiset koko maan lukuihin verrattuna, psykiatrian laitoshoidon potilasmäärät ovat Kauhajoella ja Teuvalla maan keskiarvoa korkeammat.

Koulukiusaaminen

Kouluterveyskyselyssä 2013 peruskoulun 8-9 -luokan ja lukion 1. ja 2. luokan oppilaista koki koulukiusaamisen vähentyneen. Peruskoulun oppilaista Isojoella 8 %, Kauhajoella 3 % ja Teuvalla 8 % oli ollut koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, vastaava luku Etelä-Pohjanmaalla oli 7 % ja Kauhajoen lukion vastaava luku oli 1 %.

Päihteet ja rikollisuus

Kouluterveyskyselyn mukaan peruskoulun 8 -9 -luokan oppilaiden tupakointi on vähentynyt, mutta lukion 1. ja 2. luokan oppilailla lisääntynyt vuodesta 2011 vuoteen 2013. Nuorten humalaan juominen on Suupohjan nuorilla yleisempää kuin Etelä-Pohjanmaan nuorilla keskimäärin. Laittomia huumeita oli kokeillut peruskoululaisista n. 1 - 6% , luku oli noussut Isojoella mutta laskenut Teuvalla. Lukiolaisista laittomia huumeita oli kokeillut ainakin kerran 2 - 9 %, määrä oli kaksinkertaistunut Kauhajoella ja lukumäärä oli yli Etelä-Pohjanmaan määrän.

Lapsen päihteiden käyttö ja vanhempien päihteiden käyttö olivat suurimmat syyt lastensuojeluilmoitukseen, molemmat olivat kasvaneet vuodesta 2010. Kauhajoella poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuvat rikokset ovat pääsääntöisesti alle maan keskiarvon. Rattijuopumustapaukset ja liikennerikokset ovat yli maan keskiarvon, lukuun ottamatta Karijokea ja Teuvaa. Perheväkivaltaan liittyvät poliisin kotihälytykset ovat lisääntyneet kunnissa. Huumausainerikokset ovat Kauhajoella kasvaneet yli maan keskiarvon. huumausainerikokset ovat kasvaneet myös Teuvalla, mutta ovat alle maan keskiarvon.

Peruskoululaisten kouluterveyskyselyssä 2011 toistuvasti rikkeitä vuoden aikana oli tehnyt Suupohjan kunnissa 16 - 23 % vastaajista, kun vastaava luku Etelä-Pohjanmaalla oli keskimäärin 17 %. Vuonna 2010 lapsen tekemä rikos oli kolmanneksi suurin lastensuojeluilmoituksen syy, mutta vuonna 2014 se oli yhdeksänneksi suurin syy, eli pienentynyt paljon.

Lastensuojelu

Lastensuojeluilmoitusten lukumäärä Isojoella on laskenut yli puolella vuoteen 2014 vuodesta 2011. Myös Karijoella ja Teuvalla lukumäärä on pienentynyt. Kauhajoella ilmoitusten määrä on noussut. Avohuollossa olevien lasten määrä on laskenut vuosittain Isojoella ja Karijoella vuodesta 2011 lähtien. Teuvalla ja kauhajoella lukumäärät ovat pysyneet vuosittain lähes samoissa lukemissa. Kaikissa kunnissa avohuollossa olevien lasten lukumäärät ovat yli maan keskiarvon.

Yleisimmät yksittäiset syyt lastensuojeluilmoituksissa vuonna 2014 olivat vanhemman päihteiden käyttö, lapsen päihteiden käyttö, lapsen koulunkäyntivaikeudet ja perheväkivalta.

Sijaishuollossa olevien lasten lukumäärä on vähentynyt Kauhajoella ja on ollut vuonna 2013 alle maan keskiarvon. Muista kunnista ei ole vastaavaa lukua.

Palvelut

Kouluterveyskyselyssä huolenaiheena oli kaikissa kouluissa nuorten kokemus siitä, että koululääkärin vastaanotolle pääseminen on vaikeaa mutta vuonna 2013 kyselyn mukaan se on hiukan parantunut, peruskoulussa Isojoella 66 %, Kauhajoella 29 % ja Teuvalla 28 % ja Kauhajoen lukiossa 42 % ja Teuvan lukiossa 26 % oppilaista oli tätä mieltä.

Nuorten kokemus kouluterveydenhoitajalle pääsystä on parantunut peruskoululaisilla Kauhajoella ja huonontunut Isojoella.

Suunnitelman strategiset painopistealueet ovat:

1. Ympäristö on turvallinen sekä sosiaalisesti että fyysisesti ja lasten ja nuorten tarpeet otetaan huomioon ympäristön suunnittelussa
2. Vahvistetaan lasten ja nuorten osallisuutta ja yhteisöllisyyttä ikätasoisesti
3. Lasten ja nuorten kasvusta ja kehityksestä vastaavat vanhemmat ja heitä tuetaan kasvatustehdävässään
4. Palvelut ja palvelujärjestelmä edistävät lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia ja terveyttä ja ennaltaehkäisevät ongelmia
5. Lasten ja nuorten terveyttä ja hyvinvointia korjaavat palvelut ovat riittäviä, vaikuttavia ja laadukkaita

Keskeiset kehittämistarpeet, tavoitteet, toimenpiteet, seurantaindikaattorit ja vastuutahot löytyvät matriisista sivuilta 37 - 42.

Johdanto

Vuoden 2008 alussa voimaan tulleen lastensuojelulain 12 §:n mukaan kunnan tai useamman kunnan yhdessä on laadittava lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi ja lastensuojelun järjestämiseksi ja kehittämiseksi kunnan tai kuntien toimintaa koskeva suunnitelma, joka hyväksytään kunkin kunnan kunnanvaltuustossa ja tarkistetaan vähintään kerran neljässä vuodessa. Suunnitelma on otettava huomioon kuntalain (365/1995) 65 §:n mukaista talousarviota ja -suunnitelmaa laadittaessa. Lastensuojelusuunnitelman tulee kattaa kunnan eri hallintokunnat. Suunnitelman tekeminen toimii myös välineenä eri hallintokuntien välisen yhteistyön kehittämisessä. Kunnissa on vuonna 2013 laadittu hyvinvointikertomukset. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa on huomioitu hyvinvointikertomuksissa asetetut tavoitteet.

Linkit kuntien hyvinvointikertomuksiin:

http://www.kauhajoki.fi/site?node_id=1997

http://www.teuva.fi/e/site?node_id=75

Kaikkien kuntien valmiit suunnitelmat löytyvät osoitteesta:

www.hyvinvointikertomus.fi

Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymän ja kuntien yhteinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on laadittu vuosille 2011-2012. Llky:n johtokunta ja kuntien valtuustot ovat hyväksyneet suunnitelman vuonna 2011. Vuonna 2014 nimettiin llky:n ja kuntien yhteinen monialainen johtoryhmä, jonka tehtäväksi tuli lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman päivittäminen.

Monialaisen lapsiperheiden johtoryhmän kokoonpano:

Esko Kiviniitty, sosiaalipalvelujohtaja LLKY, työryhmän puheenjohtaja

Paula Uusi-Hakala, lapsiperheiden sosiaalityön johtava sosiaalityöntekijä, LLKY, työryhmän sihteeri

Arja Aromaa, vs. neuvolan osastonhoitaja, LLKY

Erja Heikinniemi, peruspalvelujohtaja, yhteistoimintalautakunnan edustaja

Teija Paananen, perhepäivähoidon ohjaaja, Karijoki

Kirsi Koski-Säntti, varhaiskasvatusjohtaja, Kauhajoki

Leena Kittilä, varhaiskasvatusjohtaja, Teuva

Paula Kallionpää, vapaa-aikatoimen johtaja, Kauhajoki

Antero Kulonpää, koulutoimenjohtaja, Karijoki

Kirsti Kähärä, terveystalvetoimijatohtaja, LLKY

Annukka Käkelä, vapaa-aikasihteeri, Teuva

Eija Liikamaa, sivistysjohtaja, Kauhajoki

Pauliina Niemi, sivistysjohtaja, Teuva

Kari Nuuttila, liikelaitoskuntayhtymän johtaja, LLKY

Antti Oikarinen, rehtori, Isojoki

Antti Rajamäki, liikuntas sihteeri, Karijoki

Tarja Toivonen, hoitotyönjohtaja, LLKY

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa johtoryhmälle on valmistellut johtoryhmän valitsema työryhmä, jossa olivat mukana: Tarja Toivonen, Arja Aromaa, Kirsi Koski-Säntti, Leena Kittilä, Eija Liikamaa, Lari Marjamäki, Paula Kallionpää, Päivi Ojala, Erja Heikinniemi, Paula Uusi-Hakala.

Johtoryhmä päätti, että suunnitelma tehdään vuosien 2011-2012 suunnitelman pohjalta vuosille 2015-2016. Aiempaa suunnitelmaa lyhennetään ja uuteen suunnitelmaan laitetaan tekstiosaan tiedot vain niistä asioista, jotka ovat edellisen suunnitelman jälkeen muuttuneet.

1. Suunnitelman tausta ja lähtökohdat

1.1.2008 voimaan tullut lastensuojelulaki on keskeisin lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa ohjaava säädös. Lain tarkoituksena on turvata lapsen oikeus turvalliseen kasvu ympäristöön, tasapainoiseen ja monipuoliseen kehitykseen sekä erityiseen suojeluun. Lapsen vanhemmilla ja muilla huoltajilla on ensisijainen vastuu lapsen hyvinvoinnista. Lasten ja perheiden kanssa toimivien viranomaisten on tuettava vanhempia ja huoltajia heidän kasvatustehtävässään ja pyrittävä tarjoamaan perheelle tarpeellista apua riittävän varhain ja ohjattava lapsi ja perhe tarvittaessa lastensuojelun piiriin. (Lastensuojelulaki 417/2007)

Lastensuojelua on lapsi- ja perhekohtainen lastensuojelu. Lastensuojelun lisäksi kunta järjestää lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi ehkäisevää lastensuojelua silloin, kun lapsi tai perhe ei ole lastensuojelun asiakkaana. Ehkäisevällä lastensuojelulla edistetään ja turvataan lasten kasvua, kehitystä ja hyvinvointia sekä tuetaan vanhemmuutta. Ehkäisevää lastensuojelua on tuki ja erityinen tuki, jota annetaan esimerkiksi opetuksessa, nuorisotyössä, päivähoidossa, äitiys- ja lastenneuvolassa sekä muussa sosiaali- ja terveydenhuollossa.

Lastensuojelun keskeisinä periaatteina ovat

1. Lastensuojelun on edistettävä lapsen suotuisaa kehitystä ja hyvinvointia
2. Vanhempien, huoltajien ja muiden lapsen hoidosta ja kasvatuksesta vastaavien henkilöiden tukeminen lapsen kasvatuksessa ja huolenpidossa
3. Lapsen ja perheen ongelmien ehkäisy ja varhainen puuttuminen
4. Ensisijaisesti otettava huomioon lapsen etu
5. Hienovaraisuusperiaate
6. Avohuollon tukitoiminen ensisijaisuus jollei lapsen etu muuta vaadi
7. Jos sijaishuolto on lapsen edun kannalta tarpeen, se on järjestettävä viivytyksettä
8. Sijaishuoltoa toteutettaessa on otettava lapsen edun mukaisella tavalla huomioon tavoite perheen jälleenyhdistämisestä

Uusi sosiaalihuoltolaki tuli voimaan 1.4.2015. Lain 9§ mukaan kunnallisten viranomaisten on yhteistyössä seurattava ja edistettävä lasten ja nuorten hyvinvointia sekä poistettava epäkohtia ja ehkäistävä niiden syntymistä.

Lastensuojelulain 12 §: n mukaisen suunnitelman tulee sisältää suunnitelmakaudelta tiedot:

1. Lasten ja nuoren kasvuoloista sekä hyvinvoinnin tilasta
2. Lasten ja nuorten hyvinvointia edistävästä sekä ongelmia ehkäisevistä toimista ja palveluista
3. Lastensuojelun tarpeesta kunnassa
4. Lastensuojeluun varattavista voimavaroista
5. Lastensuojelulain mukaisten tehtävien hoitamiseen käytettävissä olevasta lastensuojelun palvelujärjestelmästä
6. Yhteistyön järjestämisestä eri viranomaisten sekä lapsille ja nuorille palveluja tuottavien yhteisöjen ja laitosten välillä sekä
7. Suunnitelman toteuttamisesta ja seurannasta

Lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tulisi olla strateginen toimintaa linjaava sekä konkreettiset toimet sisältävä toimintaohjelma. Kuntien päättäjien ja johtajien tehtävä on ohjata ja johtaa sekä yhteistyössä kehittää lasten ja nuorten hyvinvointityötä pitkäjännitteisesti ja tavoitteellisesti. Suunnitelmalla on myös konkreettinen tehtävä. Se sisältää toimet ja kehittämis ehdotukset.

2. Lasten ja nuorten hyvinvointi ja elinolot Suupohjassa

Lastensuojelusuunnitelman tulee lastensuojelulain mukaan sisältää tiedot lasten ja nuorten kasvuoloista ja hyvinvoinnin tilasta. Lasten ja nuorten hyvinvointityön tulee olla suunnitelmallista ja pitkäjänteistä, jotta se olisi vaikuttavaa. Suunnitelmallisen työn perustana on kattava ja luotettava tieto lasten ja nuorten hyvinvoinnista ja elinoloista sekä hyvinvoinnin riskitekijöistä.

Hyvinvointia voidaan kuvata indikaattoreilla, jotka kuvaavat mm. väestörakennetta, väestön elinoloja, elinympäristöä, terveyttä ja sairastavuutta, elämäntapoja ja elämänhallintaa sekä hyvinvointipalvelujen toimivuutta.

2.1. TILASTOLLINEN HYVINVOINTITIEDO

2.1.1. Väestö ja elinolot

Kuntien asukkaat

	2011	2012	2013
Isojoki	2354	2290	2257
Karjajoki	1527	1514	1462
Kauhajoki	14191	14167	14081
Teuva	5847	5767	5656

Kuntien väkiluku on vähentynyt kaikissa kunnissa vuosittain.

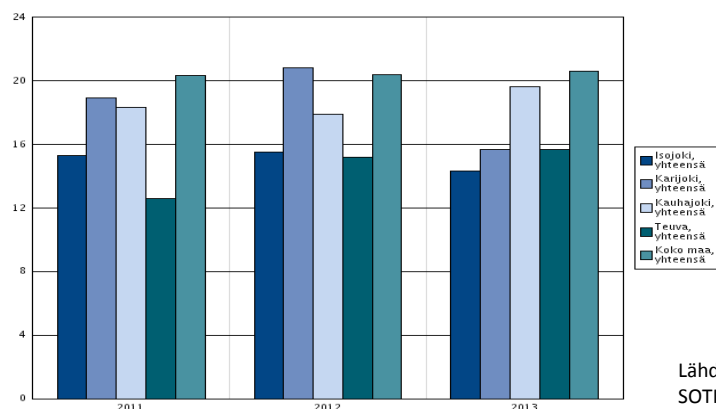
Lapsiperheet, % perheistä

	2010	2011	2012	2013
Koko maa	40,0	39,7	39,5	39,1
Isojoki	36,8	35,1	34,2	32,6
Karjajoki	32,1	31,1	30,7	29,7
Kauhajoki	38,6	38,1	37,7	37,4
Teuva	32,5	32,2	32,0	31,8

Lähde: SOTKANet indikaattori-
pankki

Lapsiperheiden osuus on pienentynyt kaikissa kunnissa.

Yksinhuoltajaperheiden osuus lapsiperheistä

Lähde:
SOTKANet indikaattori-
pankki

Yksinhuoltajaperheiden osuus on kasvanut Kauhajoella ja Teuvalla ja laskenut Isojoella ja Karijoella. Luvut ovat kuitenkin edelleen alle maan keskiarvon.

Avioeroja 25 – 64- vuotiailla/1000 vastaavanikäistä naimisissa olevaa kohden

	2011	2012	2013
Koko maa	16,6	16,2	17,4
Isojoki	9,5	9,8	10,1
Karijoki	4,6	22,9	9,5
Kauhajoki	11,4	12,2	18,9
Teuva	10,1	5,8	14,3

Lähde: SOTKANetin indikaattoripankki

Avioerojen määrä on kasvanut vuodesta 2011 vuoteen 2013 kaikissa kunnissa. Kauhajoella on vuonna 2013 avioeroja ollut enemmän kuin koko maassa, muissa kunnissa erojen määrä on alle maan keskiarvon.

2.1.2. Työllisyys ja toimeentulo

Työllisyys

Nuorisotyöttömät, % työvoimasta (nuorisotyötön on 15 – 24 vuotias työtön)

	2010	2011	2012	2013
Koko maa	13,0	11,9	12,4	14,6
Isojoki	9,4	7,0	12,0	11,6
Karijoki	8,3	9,5	19,7	11,4
Kauhajoki	17,7	15,5	14,7	18,5
Teuva	11,1	10,1	10,1	13,6

Lähde: SOTKANetin indikaattoripankki ja Tilastokeskus

Nuorisotyöttömyys on kasvanut eniten Kauhajoella ja Teuvalla. Kauhajoella nuorisotyöttömyys on ollut vuosina 2010- 2013 yli maan keskiarvon. Muissa kunnissa nuorisotyöttömyys on ollut alle maan keskiarvon, lukuun ottamatta Karijoen vuoden 2012 työttömyyslukua.

Toimeentulo

Lasten pienituloisuusaste on indikaattori, joka ilmaisee pienituloisiin kotitalouksiin kuuluvien alle 18-vuotiaiden henkilöiden osuuden prosentteina kaikista alueella asuvista alle 18-vuotiaista henkilöistä.

Lasten pienituloisuusaste oli vuonna 2012 koko maassa 14,3; Isojoella 13,5; Karijoella 17,9; Kauhajoella 18,4 ja Teuvalla 17,3.

Toimeentulotukea saaneet lapsiperheet, % lapsiperheistä

	2010	2011	2012	2013
Koko maa	9,0	8,5	8,1	8,1
Isojoki	5,8	6,5	6,7	7,7
Karijoki	9,5	9,3	9,2	8,9
Kauhajoki	9,8	9,2	8,1	7,9
Teuva	9,2	8,4	7,5	6,6

Lähde: SOTKANetin indikaattoripankki

Toimeentulotukea saavien lapsiperheiden osuus on Isojokea lukuun ottamatta vähentynyt kaikissa kunnissa.

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 18 – 24 – vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

	2010	2011	2012	2013
Koko maa	3,0	2,9	3,1	3,4
Kauhajoki	3,7	4,2	4,5	5,5
Teuva	1,9	3,4	3,8	3,2

Lähde: SOTKANetin indikaattoripankki

Ikäluokasta toimeentulotukea saa Kauhajoella useampi kuin koko maassa keskimäärin.

2.1.3. Varhaiskasvatus ja koulutus

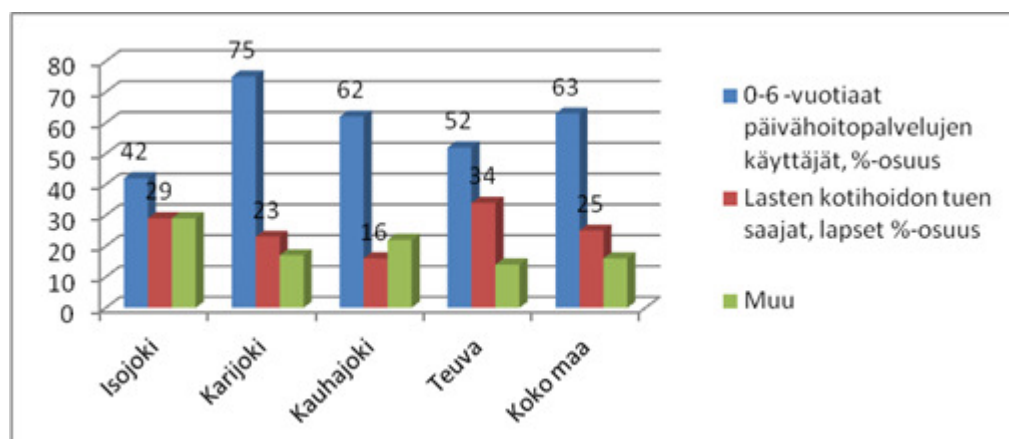
Varhaiskasvatus

Lasten päivähoidon ja kotihoidontuen osuus %, vuosi 2013

Kunta	0-6 vuotiaat, lkm	päivähoidossa (sis.ph:ssa olevat esioppilaat), lasten lkm	päivähoidossa, % -osuus	kotihoidon tuen saajat, lasten lkm	kotihoidon tuki, %- osuus
Isojoki*	108	45	42	31	29
Karjajoki	64	48	75	15	23
Kauhajoki*	905	565	62	149	16
Teuva	330	170	52	113	34
Koko maa	365993	228981	63	92003	25

Suupohjan kunnista Isojoella lasten osuus päivähoitossa yli 10 % vähäisempää koko maan keskiarvoon verrattuna. Karjajoella sen sijaan lasten lukumäärä on yli 10 % suurempi.

*Kauhajoella ja Isojoella esioppilaiden päivähoito toteutetaan osaksi aamu- ja iltapäiväpalveluissa, joten niiden osuus ei näy näissä luvuissa.

Tilasto tehty vuoden 2013 maalisk., lokak. ja joulukuun keskiarvoista päivähoitossa ja kotihoidon tukea saavat

Koulutus

Koulutustasomittari on Tilastokeskuksen kehittämä mittari, joka lasketaan 20 vuotta täyttäneen väestön suorittaminen tutkintojen koulutusasteista. Mittari huomioi väestön koulutusasteen mukaan ja tiivistää tiedot yhdeksi indikaattoriksi. Esim. 252 tarkoittaa 2,5 vuoden koulutusta peruskoulun jälkeen.

Koulutustasomittari	2010	2011	2012	2013
Koko maa	335	340	345	351
Isojoki	200	207	210	216
Karjoki	205	210	214	217
Kauhajoki	265	268	270	274
Teuva	244	247	250	252

Lähde: SOTKAnetin indikaattoripankki

Koulutustaso on kaikissa Suupohjan kunnissa alhaisempi kuin maassa keskimäärin.

Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17-24 -vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

Indikaattori ilmaisee koulutuksen ulkopuolelle jääneiden 17-24- vuotiaiden osuuden prosentteina vastaavanikäisestä väestöstä. Koulutuksen ulkopuolelle jääneillä tarkoitetaan henkilöitä, jotka ko. vuonna eivät ole opiskelijoita tai joilla ei ole tutkintokoodia eli ei perusasteen jälkeistä koulutusta.

Koulutuksen ulkop. jääneet 17-24-vuotiaat	2010	2011	2012	2013
%				
Koko maa	11,4	11,2	10,8	9,4
Isojoki	8,7	8,0	8,0	10,6
Karjoki	3,0	4,4	4,9	8,0
Kauhajoki	9,7	10,4	11,7	10,6
Teuva	9,0	9,4	9,2	9,3

Lähde: SOTKAnetin indikaattoripankki

Tilaston mukaan koulutuksen ulkopuolelle jääneitä on vähemmän kuin maassa keskimäärin tarkastelujakson alkupäässä, mutta kehitys on ollut tämän jälkeen huolestuttavaa, koska tarkastelujakson lopussa koulutuksen ulkopuolelle jääminen on kasvanut radikaalisti, päinvastoin valtakunnalliseen suuntaukseen.

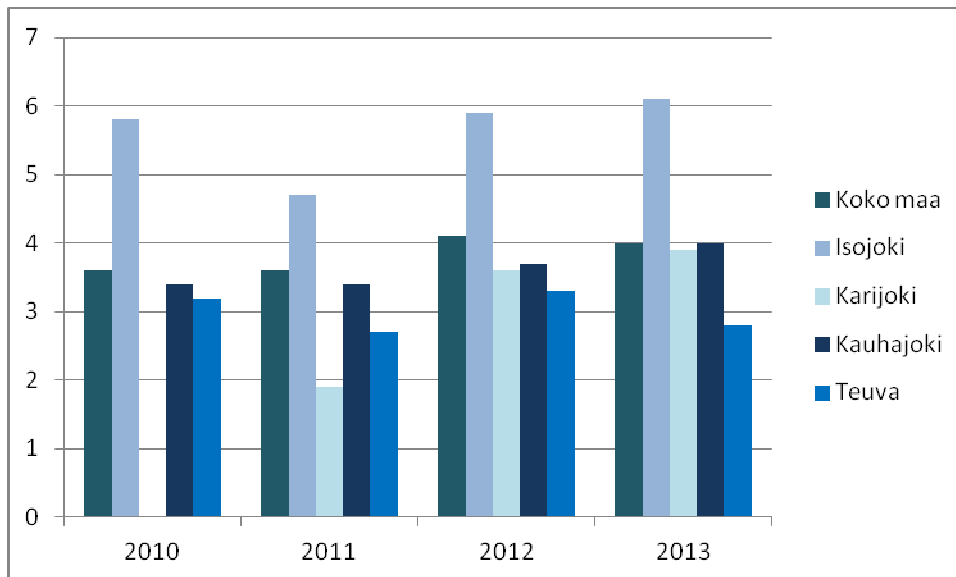
2.1.4 Terveys

Väestön terveyttä kuvaavia indikaattoreita

Sairastavuusindeksi ilmaisee jokaiselle Suomen kunnalle lasketun indeksin avulla miten tervettä tai sairasta väestö on suhteessa koko maan väestön keskiarvoon (= 100). Suupohjassa sairastavuusindeksi oli vuonna 2013 Isojoella 114,4, Karjoella 110,9, Kauhajoella 117,2 ja Teuvalla 104,8. (Lähde: SOTKAnetin indikaattoripankki, Kelan ikävakioitu sairastavuusindeksi; vrt. indeksit vuonna 2009: Isojoki 114,1, Karjoki 106,8, Kauhajoki 108,5 ja Teuva 99,4).

Erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettuja 0-15-vuotiaita, % vastaavanikäisestä väestöstä

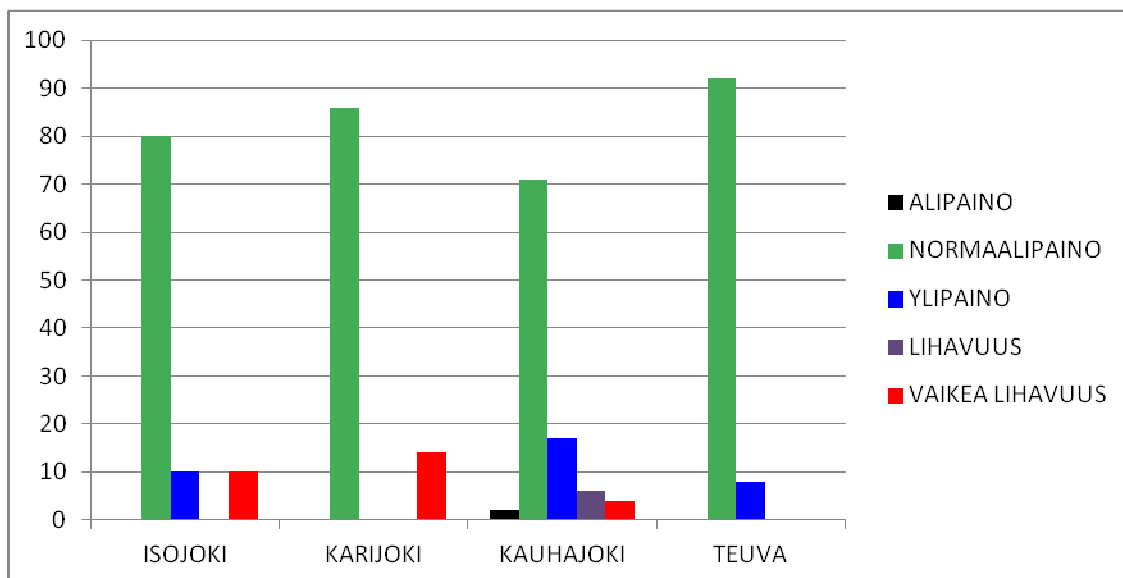
Indikaattori ilmaisee vuoden lopussa erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettujen osuuden 0-15-vuotiailla prosentteina vastaavanikäisestä väestöstä. Yksi henkilö on voinut olla oikeutettu yhteen tai useampaan erityiskorvausoikeuteen yhdessä tai useammassa eri korvausluokassa. Oikeus erityiskorvaukseen tarkoittaa, että kyseisellä henkilöllä on jokin vakava ja pitkäaikaista lääkitystä vaativa sairaus.

Lähde: SOTKANetin indikaattoripankki

Erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettuja 0-15 -vuotiaita lapsia on Isojoella enemmän kuin Suupohjassa tai koko maassa keskimäärin.

Lasten painotilastot

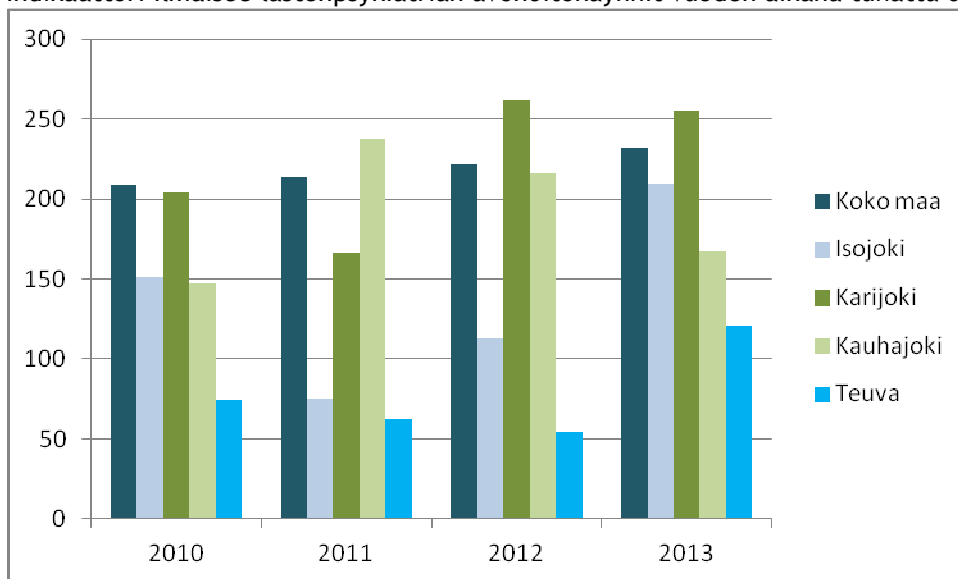

Viidesluokkalaisten painotilasto perustuu terveystarkastusten tietoihin. Yhteensä viidesluokkalaisia oli v. 2014 LLKY:n alueella 249 oppilasta, joista Isojoella 28, Karijoella 8, Kauhajoella 155 ja Teuvalla 58. Paino on tilastoitu 190 viidesluokkalaiselta oppilaalta (76 %) ja yllä olevassa kuviossa näkyvät jakaumat eri painoluokkiin. Suurin osa (70 - 90 %) viidesluokkalaisista lapsista on kaikissa kunnissa normaalipainoisia, mutta myös ylipainoisten ja lihaviin suhteellinen osuus on aika korkea, varsinkin Kauhajoella. Myös alipainoisia on Kauhajoella. Jotta lasten ja nuorten hyvinvoinnista ja myös painon kansanterveydellisestä merkityksestä saataisiin laajempi ja tarkempi kuva, painoja tulisi tarkastella laajemmin eri ikäryhmissä. Viidesluokkalaisten tilastoa voidaan kuitenkin pitää suuntaa antavana.

Terveyspalveluja kuvaavia indikaattoreita

Erikoissairaanhoidon avohoitokäynnit, lastenpsykiatria / 1000 0–12 -vuotiasta

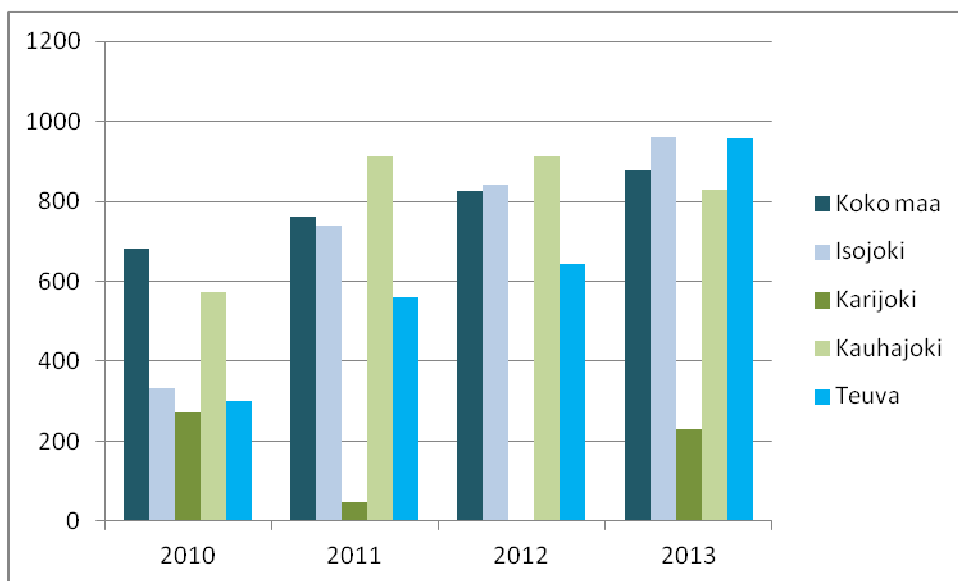
Indikaattori ilmaisee lastenpsykiatrian avohoitokäynnit vuoden aikana tuhatta 0-12 -vuotiasta kohti.

Lähde: SOTKAnetin indikaattoripankki

Erikoissairaanhoidon avohoitokäynnit, nuorisopsykiatria / 1000 13–17 -vuotiasta

Indikaattori ilmaisee nuorisopsykiatrian avohoitokäynnit vuoden aikana tuhatta 13-17 -vuotiasta kohti.

Lähde: SOTKAnetin indikaattoripankki

Lasten- ja nuorisopsykiatrian avohoitokäynnit vaihtelevat Suupohjan kuntien alueella. Vuonna 2013 lastenpsykiatrian käyntejä oli Karijoella ja nuorisopsykiatrian käyntejä Isojoella ja Teuvalla hieman enemmän kuin maassa keskimäärin. Suunta on ollut Kauhajoella hieman laskeva ja Teuvalla, erityisesti nuorisopsykiatrian osalta nouseva.

Lähetteiden määrät lasten- ja nuorisopsykiatrialle v. 2014

Yksikkö	Yhteensä
2771 Nuorisopsykiatr. poliklinikka	38
2792 T19 nuorisopsykiatrian osasto	1
3741 Lastenpsykiatrian poliklinikka	22
3743 Pikkulapsipsykiatrinen päiväos	8
Yhteensä	69

Yksikkö	Yhteensä
3744 Syömishäiriöpoliklinikka	3

Lähetteiden syyt vuonna 2009 (viimeiset saatavilla olevat)

Lastenpsykiatria	Nuorisopsykiatria
ADHD 4	Masennus 5
Käytöshäiriö 1	Ahdistuneisuushäiriöt 6
Mielialahäiriö 2	Käytöshäiriöt 4
Konsultaatio 3	Psykoottisuus 1
Perhetilanne 1	Konsultaatio 4
Itsetuhoisuus 1	Muut 3
Oppimisvaikeudet 2	

Lähde: Ylilääkäri Seppo Palomäen diat 2010

Lasten- ja nuorisopsykiatrian käynnit, hoitopäivät ja eurot v.2014
(EPSHP:n oma toiminta + ostopalvelut)

Kunta	Avohoito- käynnit	Hoito- päivät	€	Ostopalvelut €	Yht. €	Kalliin hoidon tasaus	Kuntalaskutus Yht. €
Isojoki	120	83	114 369	6 076	120 445	0	120 445
Karjajoki	85	25	42 492	2 282	44 774	0	44 774
Kauhajoki	1 207	239	496 426	16 420	512 846	126 622	386 224
Teuva	431	53	172 215	5 087	177 302	18 590	158 712
Yhteensä	1843	400	825 502	29 865	855 367	145 212	710 155

Erikoissairaanhoidon avohoitokäynnit, psykiatria / 1000 18 vuotta täyttänyttä

		2011	2012	2013
Koko maa		318	316	311
Isojoki		322	246	250
Karijoki		210	331	324
Kauhajoki		655	608	581
Teuva		600	649	654

Lähde: Sotkanet

Elinympäristö

Elinympäristön turvallisuus

Teuvan kuntaan on valmistunut turvallisuussuunnitelma, joka löytyy osoitteesta:

http://www.teuva.fi/kunta/data/Turvallisuussuunnitelma_2014_kv_12.5.2014.pdf

Muiden kuntien turvallisuussuunnitelmat ovat valmisteilla.

Kuntien hyvinvointisuunnitelmista löytyy tavoitteita ja toimenpiteitä turvallisuuden parantamiselle.

Koulujen ja päiväkotien ym. vastaavien leikkipihojen ja -puistojen kalusteiden ja ympäristön turvallisuus

Isojoella leikkipaikat tarkastetaan kerran vuodessa.

Karijoella leikkipaikkojen ja pihojentarkistukset tehdään teknisen toimen henkilökunnan toimesta kerran vuodessa esim. koululla ennen koulun alkamista syksyllä. Usein tarkastuksia tehdään lisäksi henkilökunnan pyynnöstä jos epäillään laitteiden kuntoa ilkitöiden tai vastaavien vuoksi.

Kauhajoella talonmiehet tarkastavat keväisin koulujen ja päiväkotien leikkipaikat kirjallisesti dokumentoiden. Samoin kunnallistekniikan puistotyöntekijät tarkastavat yleiset puistoalueiden leikkipaikat ja yleisen turvallisuuden vähintään kerran vuodessa (keväisin ja/tai syksyisin). Toki näiden leikkipaikkojen tarkastelu kuuluu ihan heidän jokapäiväiseen työhönkin, kun ollaan kohteilla esimerkiksi leikkaamassa nurmikkaa. Samoin talonmiehet omilla kiinteistöillään seuraavat leikkivälineidensä kuntoa osana työnkuvaansa. LLKY:n terveystarkastajat tekee myös pistokoeluonteisesti omia tarkastuksiaan leikkipaikoille, ei kuitenkaan kaikkia kohteita tarkisteta joka vuosi.

LLKY Ympäristöpalvelut

Leikkikenttiä valvotaan kuluttajaturvallisuuslain perusteella. Kun tulee uusi kohde, se käydään katsomassa.

Päiväkodin leikkikenttä, jos se on iltaisin ja viikonloppuisin muille avoinna, kuuluu ym. ympäristöpalvelujen valvottaviin. Jos taas on aidattu ja pääsy ainoastaan hoitolapsille, niin valvonta kuuluu Aville.

Tarkastuksia tehdään valvontasuunnitelman mukaisesti; päiväkodit, koulut tarkastetaan 3-5 vuoden välein, samalla pyritään tarkastamaan näiden leikkialueet.

Jos tulee valituksia tai tietoa onnettomuudesta, silloin käydään katsomassa ko. leikkipaikan.

Lasten ja nuorten suhde elinympäristöön, ympäristökokemukset

Kauhajoki on ollut tutkimuskohteena kansainvälisen ulottuvuuden omaavassa Urbaani arki -nimisessä Aalto-yliopiston tutkimushankkeessa, jonka kolmesta teemasta yhdessä tutkittiin paikkatietolähtöisesti lasten ja nuorten arkiliikkumista, hyvinvointia ja ympäristökokemuksia sekä niiden vaikutusta toisiinsa. Samalla saatiin tietoa ympäristön arvokkaista ja ongelmallisista paikoista lasten näkökulmasta. Tutkimuksen avulla etsittiin ympäristöstä sellaisia tekijöitä, jotka lisäävät lasten arkiliikkumista tai vastaavasti vähentävät sitä.

Kauhajoella aloitettiin paikallinen hanke, jonka tavoitteeksi asetettiin em. tutkimuksen tulosten hyödyntäminen Kauhajoen ympäristön ja palveluiden kehittämisessä arkiliikuntaa ja hyvinvointia tukevasti. Tutkimustulosten perustella tunnistettiin kehittämistarpeita, joihin vastaaminen koskee julkisyhteisöjen ohella myös vapaa-ajan yhteisöjä, vanhempia ja muita kuntalaisia. Tietopakain avulla välitetään tietoa kehittämistarpeista eri toimijoille.

Työryhmä havaitsi aineistoja tarkastellessaan, että Kauhajoen lasten ja nuorten hyvinvointitiedot nostavat liikunnan ja ympäristön laadun ohella esiin eräitä huolestuttavia aiheita. Aktiivinen, liikkumiseen kannustava elämäntapa voi olla apuna näiden haasteiden selättämisessä, mutta lasten ja nuorten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistäminen edellyttää muitakin määrätietoisia toimia kuin liikunnan edistämisen.

Lasten ja nuorten alkoholin käyttö on saanut Kauhajoella huolestuttavat mittasuhteet. Tilastojen mukaan yläasteikäiset nuoret juovat alkoholia humaltuakseen selvästi enemmän kuin koko maan nuoret tai vastaavan kokoisten kaupunkien nuoret keskimäärin. Tilanne on nähtävä vakavana ja pohdittava keinoja juomiskulttuurin vähentämiseen. Työryhmän mielestä tilastotiedot tulee tuoda esiin mm. vanhemmille koulujen vanhempainilloissa. Alkoholin käyttöön tulee puuttua myös alaikäisille tarkoitetuissa tapahtumissa.

Mielenterveysongelmat näkyvät Kauhajoen tilastoissa niin lasten, nuorten kuin aikuistenkin ikäryhmissä. Tilastot tulee avata siten, että ongelmaa voidaan tarkastella yksityiskohtaisesti. Tarkastelussa tulee selvittää, minkä tyyppisiä mielenterveysongelmia esiintyy erityisen paljon Kauhajoella, miten ikä liittyy ongelmiin, mitkä tekijät ovat johtaneet mielenterveysongelmiin ja ovatko palvelut oikeanlaisia ja tehokkaita. Mielenterveysongelmien ennaltaehkäisyä saadaan kohdennettua tehokkaammin, kun ongelma tunnetaan riittävän yksityiskohtaisesti.

Nuorisotyöttömyys on Kauhajoella verrokkikuntia korkeampi. Työttömyyden torjumiseksi tulee kehittää keinoja työnantajaryhmien kanssa.

Lasten ja nuorten elämässä vanhempien ja kasvatukseen osallistuvien aikuisten rooli on tärkeä. Vanhemmuutta voidaan tukea ja vahvistaa siten, että muun muassa kasvatukseen liittyvistä yleisistä haasteista ja myönteisistä keinoista vastata niihin puhutaan enemmän vanhempain illoissa, kasvatuskeskusteluissa ja ammattikasvattajien keskuudessa. Lasten aktiivisen ja terveen elämän tukemisessa tärkeitä tekijöitä ovat sekä vanhemmilta saadut liikkumisluvat että rajat ja huolenpito. Myös vanhempien oma esimerkki elämäntavoissa on tärkeää.

Elämäntapaohjauksessa keskeisin ryhmä näyttäisi tilastotietojen valossa olevan ammattioppilaitosten opiskelijat, joiden tupakointi, alkoholin käyttö, vähäinen liikunta ja laittomien päihteiden kokeilut korostuvat tilastoissa. Työryhmä pohti, onko ammattioppilaitosten nuorille tarjolla heitä houkuttelevia liikunta-aktiiviteetteja? Toisaalta elämäntapaohjausta tarvitaan myös aikaisemmin, ennen kuin tavat lähtevät kehittymään epäterveeseen suuntaan.

Urbaani arki luettavissa kokonaisuudessaan:

http://www.kauhajoki.fi/tiedostot/liikunta/Urbaani_arki_Kauhajoella.pdf

2.1.5. Lähisuhde- ja perheväkivalta ja rikollisuus

Lähisuhde- ja perheväkivalta

Kauhajoen poliisiasemalta saatujen tietojen mukaan on liikelaitoskuntayhtymän kuntien alueella poliisin tietojärjestelmään on tilastoitu perheväkivaltaan liittyviä kotihälytyksiä vuosina 2011 - 2014 43 - 56 vuodessa. Poliisin tekemissä lastensuojeluilmoituksissa perheväkivalta oli syynä vuonna 2013 42 ilmoituksessa ja vuonna 2014 23 ilmoituksessa.

Perheväkivalta	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Isojoki	2	5	4	25	22	3
Karjajoki	4	0	3	3	7	9
Kauhajoki	38	30	32	44	41	53
Teuva	12	20	35	50	36	23
Yht.	56	55	74	122	106	88

Lähde: Poliisin tietojärjestelmä

Poliisin tietoon tulleet huumausainerikokset.

Indikaattori ilmaisee poliisin tietoon tulleiden kaikkien huumausainerikosten osuuden tuhatta asukasta kohti.

	2010	2011	2012	2013
Kauhajoki	2,5	3,8	1,8	4,8
Teuva	1,0	1,2	2,4	2,7
Koko maa	3,7	3,8	3,7	4,3

Lähde: Sotkanet indikaattoripankki

Huumausainerikokset ovat Kauhajoella vuonna 2013 olleet yli maan keskiarvon. Teuvalla rikosten määrä on noussut vuodesta 2010 alkaen vuosittain, mutta on alle maan keskiarvon.

Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset / 1000 asukasta

Indikaattori ilmaisee poliisin tietoon tulleiden väkivaltarikosten osuuden tuhatta asukasta kohti. Kyseessä ovat sellaiset väkivaltarikokset, joista on tehty rikosilmoitus, rangaistusvaatimusilmoitus tai annettu rikesakko. Suuri osa rikoksista ei tule poliisin tietoon. Rikokset kirjataan tekopaikan mukaan.

	2009	2010	2011	2012	2013
Isojoki	2,1	2,5	3,0	9,6	7,1
Karjajoki	1,3	2,0	3,9	7,3	0,7
Kauhajoki	8,5	7,1	5,4	6,8	5,8
Teuva	2,2	2,9	4,4	4,0	3,9
Koko maa	6,7	6,6	7,0	7,5	7,0

Lähde: Sotkanet indikaattoripankki

Henkeen ja terveyteen kohdistuvien rikosten määrä vaihtelee vuosittain ja on kunnissa pääsääntöisesti alle maan keskiarvon.

Poliisin tietoon tulleet rattijuopumustapaukset ovat Sotkanetin indikaattoripankin tietojen mukaan Karjajoen ja Teuvalla alle maan keskiarvon, Kauhajoella ja Isojoella yli maan keskiarvon.

2.1.6. Lastensuojelun tarve

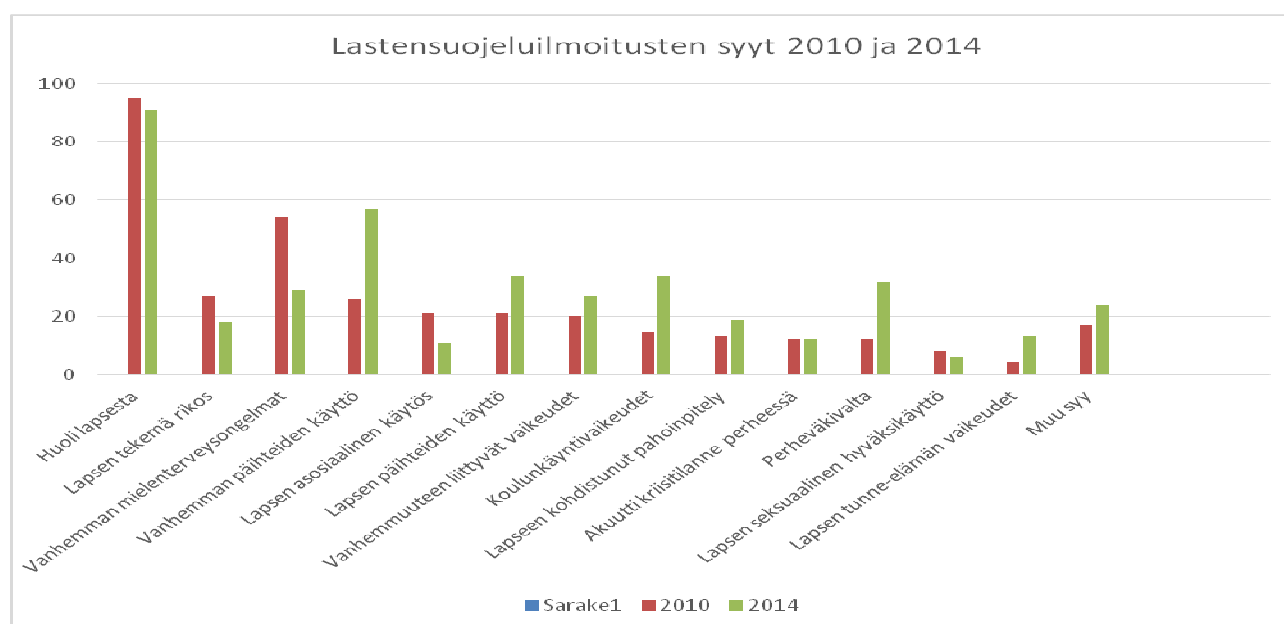
Lastensuojeluasia tulee vireille pääasiassa lastensuojeluilmoituksen kautta.

Lastensuojeluilmoitusten lukumäärät 2011 – 2014

	Isojoki	Karjajoki	Kauhajoki	Teuva	Yhteensä
2011	43	22	283	80	428
2012	36	17	248	107	408
2013	32	22	188	143	385
2014	17	6	294	90	407

Lähde: THL lastensuojelutilastot

Lastensuojeluilmoitusten syyt liikelaitoskuntayhtymässä vuonna 2010 ja 2014

Lähde:
SOTKANetin indikaattoripankki

Yleisimmät yksittäiset syyt lastensuojeluilmoituksissa vuonna 2014 olivat vanhemman päihteiden käyttö, lapsen päihteiden käyttö, lapsen koulunkäyntivaikeudet ja perheväkivalta.

Lastensuojeluilmoitusten tekijät

Lastensuojeluilmoituksia vuonna 2014 teki eniten koulu (68 kpl). Seuraavaksi eniten ilmoituksia tuli sosiaalipäivästyksestä (67 kpl), poliisilta (55 kpl) ja anonyymilta ilmoittajalta (51 kpl).

Lastensuojelun avohuolto

Avohuollon piirissä olleet lapset Isojoella, Karjajoella, Kauhajoella ja Teuvalla vuosina 2011-2014

Vuosi	Isojoki	Karjajoki	Kauhajoki	Teuva
2011	40	21	260	106
2012	28	17	262	103
2013	28	24	266	105
2014	29	9	248	107

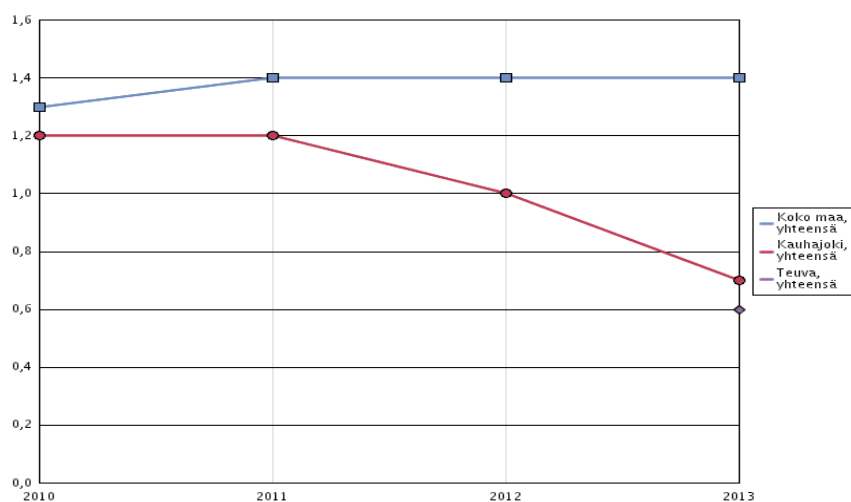
Vuonna 2013 maaseutumaissa kunnissa avohuollon piirissä olevien lasten lukumäärä oli 6,2 %, taajaan asutuissa kunnissa 6.1 %, kaupunkimaisissa 7,9 % ja koko maassa keskimäärin 7,3 % kaikista 0-20- vuotiaista lapsista.

Vastaava luku oli Isojoella 7,7 %, Karijoella 10 %, Kauhajoella 8,3 % ja Teuvalla 8,7 %. Kaikissa kunnissa luvut ovat yli maan keskiarvon.

Lastensuojelun sijaishuolto

Kauhajoella lasten sijoitukset kodin ulkopuolelle ovat kääntyneet laskuun vuonna 2001. Vuonna 2013 oli 0-17 -vuotiaista lapsista oli sijoitettuna kodin ulkopuolelle maaseutumaissa kunnissa 0,8 %, taajaan asutuissa kunnissa 0,8 %, kaupunkimaisissa kunnissa 1,3 % ja koko maassa 1,2 %. Kauhajoella vastaava luku oli 0,7 %. Muista kunnista vastaavaa lukua ei ole saatavilla.

Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0 - 17 -vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

Lähde:
SOTKANetin indikaattoripankki

2.2. KOULUTERVEYSKYSELYT

Isojoki, Kauhajoki ja Teuva olivat mukana vuonna 2013 toteutetussa kouluterveyskyselyssä. Opettajan ohjaama luokkakysely tehdään kunnan kaikkien peruskoulujen 8. ja 9. luokkien oppilaille sekä lukioden 1. ja 2. vuosikurssien opiskelijoille.

Seuraavaan on koottu eräitä kouluterveyskyselyn tietoja vuodelta 2013, suluissa on vastaava tieto vuodelta 2011

Peruskoulun 8-9- luokkalaiset	Isojoki % oppilaista	Kauhajoki % oppilaista	Teuva % oppilaista	E-P % oppilaista
Vähintään yksi vanhempi työttömänä vuoden aikana	26(28)	29(31)	28(33)	28
Vanhemmat eivät aina tiedä viikonloppuiltojen olinpaikka	26(28)	28(28)	21(28)	32
Koulun fyysisissä työoloissa puutteita	50(56)	34(71)	62(72)	50
Vaikeuksia opiskelussa	25(26)	28(29)	40(22)	31
Ei yhtään läheistä ystävää	14(5)	5(8)	7(7)	8

Terveydentila keskimäinen tai huono	25(23)	15(18)	17(14)	15
Ylipainoa	17(24)	20(21)	20(19)	19
Hakenut apua masentuneisuuteen ammattiauttajalta	19(-)	12(-)	22(-)	17
Harrastaa hengästyttävää liikuntaa vapaaajallaan korkeintaan 1 tunti viikossa	36(44)	33(38)	36(39)	36
Tupakoi päivittäin	12(9)	13(15)	18(22)	15
Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa	23(24)	25(31)	24(13)	14
Kokeillut laittomia huumeita ainakin kerran	5(2)	6(6)	1(5)	5
Toistuvasti rikkeitä vuoden aikana	19(15)	16(25)	23(21)	17
Vaikea päästä koululääkärin vastaanotolle	66(67)	29(44)	28(21)	33
Vaikea päästä kouluterveydenhoitajan vastaanotolle	49(28)	3(41)	11(6)	11
Kokenut fyysistä uhkaa vuoden aikana	21(20)	17(27)	21(13)	17
Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa	8(7)	3(8)	8(10)	7

Lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijat	Kauhajoki % oppilaista	Teuva % oppilaista	E-P % oppilaista
Vähintään yksi vanhempi työttömänä vuoden aikana	22(13)	38(25)	24
Vanhemmat eivät aina tiedä viikonloppuiltojen olinpaikka	22(19)	17(18)	31
Koulun fyysisissä työoloissa puutteita	30(18)	27(28)	35
Vaikeuksia opiskelussa	33(31)	23(30)	33
Ei yhtään läheistä ystävää	4(8)	6(5)	6
Terveydentila keskimäinen tai huono	16(15)	17(15)	14
Ylipainoa	19(12)	18(13)	18
Hakenut apua masentuneisuuteen ammattiauttajalta	24(-)	17(-)	16
Harrastaa hengästyttävää liikuntaa vapaaajallaan korkeintaan 1 tunti viikossa	29(28)	33(28)	27
Tupakoi päivittäin	8(4)	9(5)	8
Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa	27(24)	21(23)	21
Kokeillut laittomia huumeita ainakin kerran	9(4)	2(3)	7
Toistuvasti rikkeitä vuoden aikana	9(7)	4(10)	7
Vaikea päästä koululääkärin vastaanotolle	42(50)	26(33)	36
Vaikea päästä kouluterveydenhoitajan vastaanotolle	22(28)	10(3)	13
Kokenut fyysistä uhkaa vuoden aikana	19(28)	15(10)	12
Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa	1(2)	0(0)	2

Yksityiskohtaisemmat tulokset kouluterveyskyselystä löytyvät liitteestä.

2.3. HENKILÖSTÖMITOITUKSIA JA KUSTANNUSTIETOJA

Seuraavaan taulukkoon on koottu tiedot Ilky:n ja kuntien lasten kanssa työskentelevä henkilöstöresurssi 31.12.2014

Seuraavaan taulukkoon on koottu tiedot Ilky:n ja kuntien lasten kanssa työskentelevän henkilöstön työpanos/henkilötyövuodet

	Kauhajoki	Teuva	Isojoki	Karijoki	yht.
Äitiys- ja lastenneuvolan, kouluterveyshuollon henkilöstö	7,1	2,7	1,1	0,6	11,5
Varhaiskasvatushenkilöstö - päivähoito, esiopetus	115,4	51	13	12	
Alku- ja erityisopetuksen henkilöstö	37	16	6	2	
Koululaisten ap/ip-kerhotoiminnan henkilöstö	22,9	2	1	1	
Perhetyön ja lastensuojelun henkilöstö -henkilöstö toimii tarpeen mukaan yli kuntarajojen	13	3	1,5	0,5	19
Perheneuvolan henkilöstö palvelee kaikkia kuntia	-	-	-	-	5
Seurakunnan lapsi- ja perhetyön henkilöstö	6	2	1	1	10

Oppilaat / kuraattori

Isojoki

Isojoella on yhteinen kuraattori Honkajoen kanssa.

Isojoella oppilaita perusopetuksessa 198 / kuraattori 2 päivää viikossa

Karijoki

Oppilaita peruskouluissa 1- 6 - luokilla on 59. Koulukuraattorin palvelut ovat työn alla.

7- 9 - luokkien opetus on Kristiinankaupungissa.

Kauhajoki

Oppilaiden määrä esi- ja perusopetuksessa 1487 ja lukiossa 238

Koulukuraattoreita 3, Koulupsykologipalvelut ostopalveluina

Yhteensä Kauhajoella 1725 oppilasta / 3 kuraattoria = 575 oppilasta / kuraattori

Lisäksi toisen asteen koulutuksessa(ammattillinen koulutus) työskentelee oma kuraattorinsa. 891 opiskelijaa/ kuraattori.

Mitoitus yhteensä kaikille kuraattoreille: esi ja po 1487 + lukio 238 + ammatillinen 891 =2616 oppilasta/opiskelijaa/ 4 kuraattoria = 654 oppilasta/opiskelijaa per kuraattori.

Teuva

Teuvalla yhtenäiskoulussa on oppilaita 452 ja lukiossa 82, kahdella kyläkoululla on oppilaita yhteensä 85.

Kuraattori on koulujen käytettävissä 5 päivää viikossa.

Lastensuojelu

Asiakkaat/sosiaalityöntekijä

Asiakasmäärät vaihtelevat 30 – 40 lasta/sosiaalityöntekijä.

Kustannuksia

Kustannuksista seurataan sosiaalitoimen ja terveystoimen, erikoissairaanhoidon ja lastensuojelun kustannuksia.

Sosiaalitoimen nettokustannukset euroa/asukas

	Isojoki	Karjajoki	Kauhajoki	Teuva	Koko maa
2010	1731	1371	1534	1448	1505
2011	2009	1579	1647	1594	1589
2012	2250	1769	1777	1826	1690
2013	2241	1731	1917	1868	1763

Terveystoimen nettokustannukset euroa/asukas

	Isojoki	Karjajoki	Kauhajoki	Teuva	Koko maa
2010	2164	1762	1792	1816	1598
2011	2375	1887	1980	2239	1683
2012	2441	2079	2040	2251	1754
2013	2539	2425	2096	2507	1832

Lähde: SOTKAnetin indikaattoripankki

Lastensuojelun kustannukset vuonna 2010, Isojoki, Karjajoki, Kauhajoki ja Teuva yhteensä:

	Isojoki	Karjajoki	Kauhajoki	Teuva	Yhteensä
Avohuolto	32 053 e	10 225 e	302 518 e	82 476 e	427.498 e
Perhehoito	-	-	74 418 e	22 777 e	97.195 e
Laitoshoidto	43 123 e	33 769 e	1 713 328 e	177 842 e	1. 968. 062
Yht.					2.492.755

Lastensuojelun kustannukset vuonna 2014, Isojoki, Karjajoki, Kauhajoki ja Teuva yhteensä:

	Isojoki	Karjajoki	Kauhajoki	Teuva	Yhteensä
Avohuolto	16 077	50 192	378 268	145 042	589.579
Perhehoito	-		320 859	24 887	345. 746
Laitoshoidto	288 361	60 861	785 430	344 915	1.478.387
					2.413.712

Lapsiperheiden sosiaalityön kustannukset kokonaisuudessaan Ilky:n alueella olivat vuonna 2010 3.512.027 euroa.

Lapsiperheiden sosiaalityön kustannukset kokonaisuudessaan Ilky:n alueella olivat vuonna 2014 3.662.773 euroa.

3. Lasten ja nuorten palvelut Suupohjassa

Lasten ja nuorten hyvinvointipalvelut on kuvattu tarkasti lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa 2011-2012. Tähän uuteen suunnitelmaan on koottu lyhyt kuvaus palveluista ja keskeiset muutokset ja uudet palvelut edellisen suunnitelman jälkeen.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma löytyy Ilky:n nettisivuilta osoitteesta

http://www.ilky.fi/tiedostot/sosiaali/Hyvinvointisuunnitelma_20112012_korjattu250112.pdf

3.1. LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINTIA EDISTÄVÄT, TUKEVAT JA ONGELMIA EHKÄISEVÄT PALVELUT

3.1.1. Neuvolapalvelut

Neurolatyö on yhdistettyä perhesuunnittelu-, äitiys- ja lastenneurolatyötä, jossa entistä paremmin pyritään määrääkaistarkastusten lisäksi tukemaan koko perheen hyvinvointia unohtamatta isiä. Perheen hyvinvoinnin kannalta vanhemmuuden ja parisuhteen tukeminen ovat ensiarvoisen tärkeitä.

Neurolassa painotetaan ennaltaehkäisevää työtä. Perheelle pyritään antamaan apua jo silloin, kun huolet ovat pieniä. Perhevalmennus tukee ja vahvistaa vanhempia niin, että arki vauvan kanssa sujuisi mahdollisimman hyvin.

Neurolan perhetyöntekijät auttavat ja tukevat perheitä arjen sujuvuudessa ja vanhemmuudessa. Perhettä tuetaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa vahvistamalla sen omia voimavaroja.

3.1.2. Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatus on lapsen eri elämäntilanteissa tapahtuvaa kasvatuksellista vuorovaikutusta, jonka tavoitteena on edistää lapsen tervettä kasvua, kehitystä ja oppimista. Vanhemmilla on lastensa ensisijainen kasvatusoikeus ja kasvatusvastuu ja yhteiskunnan tarjoamat varhaiskasvatuspalvelut tukevat lapsen kotikasvatusta.

Yhteiskunnan järjestämää, valvomaan ja tukemaan julkista varhaiskasvatustoimintaa toteutetaan päivähoiton eri toimintamuodoissa ja esiopetuksessa. Päivähoidon tasavertaisia toimintamuotoja ovat perhepäivähoito, ryhmäperhepäivähoito, lapsen kotona tapahtuva hoito sekä päiväkotahoito. Avointa varhaiskasvatustoimintaa on tarjolla kunnan, seurakunnan ja eri järjestöjen järjestämänä päivä- ja perhekerhoissa sekä avoimessa päiväkodissa.

Varhaiskasvatusta ja esiopetusta ohjataan valtakunnallisen varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelman pohjalta laadituilla kunnan omilla kuntakohtaisilla, yksikkökohtaisilla ja yksilökohtaisilla varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelmilla.

Varhaiskasvatuksen toimintaa ohjaavia kasvatuspäämääriä ovat

- **HENKILÖKOHTAISEN HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN**
Luodaan perusta sille, että kukin lapsi voi toimia ja kehittyä omana ainutlaatuisena persoonana kunnioittaen jokaisen yksilöllisyyttä.
- **TOISET HUOMIOON OTTAVIEN KÄYTTÄYTYMISMUOTOJEN JA TOIMINTATAPOJEN VAHVISTAMINEN**
Lapsi suhtautuu myönteisesti itseensä, toisiin ihmisiin, erilaisiin kulttuureihin ja ympäristöönsä. Lapsi oppii ottamaan muita huomioon ja välittämään toisistaan.
- **ITSENÄISYYDEN ASTEITAINEN LISÄÄMINEN**
Lapsi saa taitojensa ja kykyjensä mukaisesti oppia huolehtimaan itsestään ja läheisistään, ja tehdä itseään koskevia päätöksiä ja valintoja. Lapsi saa iloita oppimisestaan ja saa oppia omatoimisuutta niin, että huolenpito ja turva ovat koko ajan lähellä.

Varhaiskasvatuspalvelut ovat seutukunnan kunnissa siirtyneet sivistystoimen alaisuuteen jo vuonna 2009. Päivähoitoa järjestetään kaikissa kunnissa perhepäivähoidossa, päiväkodeissa (Isojoki 1, Karijoki 1, Kauhajoki 4, Teuva 2) ja ryhmiksissä (Karijoki 2, Kauhajoki 1, Teuva 4) sekä yksityisessä päivähoidossa palvelusetelillä (Kauhajoki).

Esiopetusta järjestetään sekä päiväkotien yhteydessä että kouluilla toimivissa esiopetusryhmissä.

Aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään sekä varhaiskasvatuksessa (Isojoki, Karijoki, Teuva) että perusopetuksen vastuualueella (Isojoki, Karijoki, Kauhajoki). Toiminta on tarkoitettu lähinnä 1-2 -luokkalaisten, mutta toimintaan voivat osallistua myös esioppilaat (Karijoki, Kauhajoki).

Avoimen varhaiskasvatuksen palveluita kunnissa järjestävät kunta (Kauhajoella perhetupa Soffa) sekä kolmannen sektorin toimijat (mm. seurakunnat, urheiluseurat, MLL).

Lasten päivähoidosta annetun lain mukaan kunnan käytettävissä tulee olla erityislastentarhanopettajan palveluja lasten päivähoidossa esiintyvää tarvetta vastaavasti (PhL muutos 22.12.2006/1255).

Seutukunnassa työskentelee kolme kiertävää erityislastentarhanopettajaa, joista kaksi Kauhajoella ja yksi Teuvalla. Teuvan kiertävän erityislastentarhanopettajan palveluita myydään Karijoelle. Isojoella erityislastentarhanopettajan palvelut hoidetaan yhteistyössä koulun kanssa. Lisäksi Kauhajoella toimii yksi integroitu erityispäivähoitoryhmä, jossa työskentelee erityislastentarhanopettaja. Erityislastentarhanopettajan palvelut ovat kaikkien kunnan alle kouluikäisten lasten käytettävissä. Yhtä kiertävää erityislastentarhanopettajaa kohti on keskimäärin 470 lasta.

Kunnissa toimii moniammatillisia työryhmiä, joissa varhaiskasvatuksen lisäksi on jäseniä mm. lastenneuvolasta, lastensuojelusta ja perhetyöstä (Isojoella Monni, Karijoella RÄPYLÄ, Teuvalla VARSO. Kauhajoella tehdään asiakaskohtaista työtä tarvittavien viranhaltijoiden kanssa).

Lisätietoja kuntien varhaiskasvatuspalveluista löytyy kuntien nettisivuilta;

Isojoki www.isojoki.fi → opetus ja varhaiskasvatus

Karijoki www.karijoki.fi → opetus ja varhaiskasvatus

Kauhajoki www.kauhajoki.fi/varhaiskasvatus

Teuva www.teuva.fi → varhaiskasvatus

3.1.3. Ennaltaehkäisevä perhetyö ja lapsiperheiden kotiapu

Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymän alueella on kaikissa kunnissa saatavilla neuvolan perhetyön palvelua. Neuvolan perhetyötä tekee kolme perhetyöntekijää.

Perhetyön avulla vahvistetaan perheen omia voimavaroja selviytyä arjesta. Ennaltaehkäisevä perhetyö on suunnitelmallista ja tavoitteellista, lyhytkestoista tukea perheelle perheen kotona.

Lapsiperheiden kotipalvelu on otettu llky:ssä käyttöön uutena palveluna 1.3.2014 lukien. Palvelu on toteutettu palvelusetelin avulla.

Lapsiperheiden kotipalvelu on sosiaalihuoltolain 21§ mukaista sosiaalipalvelua. Se on tavoitteellista, suunnitelmallista ja määräaikaista yhdessä perheen ja yhteistyötahojen kanssa tehtävää arjessa selviytymisen tukemista. Tämä tapahtuu auttamalla, tukemalla ja opastamalla perhettä lasten- ja kodinhoidossa.

3.1.4. Koulujen oppilashuolto

1.8.2014 tuli voimaan uusi oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013). Lain mukaan opiskeluhuollolla tarkoitetaan opiskelijan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa oppilaitosyhteisössä. Opiskeluhuoltoa on sekä perusopetuslaissa tarkoitettu oppilashuolto että lukiolaissa ja ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa tarkoitettu opiskelijahuolto.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaan kunnan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman on oltava opiskelijahuollon osuus, mikä on tässä suunnitelmassa huomioitu.

Opiskeluhuoltoa toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä koko oppilaitosyhteisöä tukevana yhteisöllisenä opiskeluhuoltona. Lisäksi opiskelijoilla on oikeus yksilökohtaiseen opiskeluhuoltoon siten kuin tässä laissa säädetään.

Isojoen oppilashuolto

Koulutuksen järjestäjäkohtaisen opiskeluhuollon yleisestä suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista vastaa monialainen *opiskeluhuollon ohjausryhmä*. Isojoella tällainen ryhmä on aikaisemman käytännön mukainen laajennettu oppilashuoltoryhmä.

Oppilaitoksen opiskeluhuollon suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista vastaa monialainen *oppilaitoskohtainen opiskeluhuoltoryhmä*. Sen toimintaa johtaa rehtori ja jäseniä ovat koulukuraattori, kouluterveydenhoitaja, oppilaanohjaaja, erityisopettajat sekä oppilaskunnan ja vanhempainyhdistyksen edustajat. Tarvittaessa myös muita asiantuntijoita voidaan kutsua paikalle.

Yksittäisen opiskelijan tai tietyn opiskelijaryhmän tuen tarpeen selvittämiseen ja opiskeluhuollon palvelujen järjestämiseen liittyvät asiat käsitellään tapauskohtaisesti koottavassa monialaisessa asiantuntijaryh-

mässä. Asiantuntijaryhmään voidaan nimetä asiantuntijoita jäseneksi vain opiskelijan, tai, ellei hänellä ole edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksen merkitystä, hänen huoltajansa suostumuksella. Asiantuntijaryhmä nimeää keskuudestaan vastuuhenkilön.

Karijoen oppilashuolto

Karijoella oppilas- ja opiskeluhuollon työtä ohjaa kunnan yhteinen ohjausryhmä, jossa edustettuina ovat eri hallintokunnat. Ohjausryhmän perustehtävä on seurata, suunnitella, kehittää ja arvioida alueen lasten ja nuorten oppimisen ja koulunkäynnin sekä psykososiaalisen hyvinvoinnin toteutumista koko koulupolku-jatkumolla. Painopiste on ennakoidussa kehittämistyössä. Kokoonkutsujana toimii sivistysjohtaja. Koulujen oppilashuoltoryhmissä käsitellään koulun, luokan ja henkilökunnan tasolla yhteisöllisen tuen tarvetta. Oppilashuoltoryhmien keskeisenä tehtävänä on yhteisön hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistäminen sekä muun yhteisöllisen oppilashuollon toteuttaminen ja kehittäminen. Karijoen esiopetuksen sekä Karijoen koulun oppilashuoltoryhmät kokoontuvat vähintään kaksi kertaa vuodessa tai aina tarvittaessa. Esiopetuksen oppilashuoltoryhmään kuuluvat esiopettaja, erityisopettaja, neuvolan terveydenhoitaja ja tarvittaessa alkuopettaja, psykologi ja kuraattori. Oppilashuoltoryhmään Karijoen koulussa kuuluvat rehtori, erityisopettaja, kouluterveydenhoitaja ja tarvittaessa luokanopettaja, psykologi ja kuraattori. Yksittäisen lapsen tai nuoren asioita käsitellään erikseen koottavassa asiantuntijaryhmässä. Asiantuntijaryhmään osallistuvat vain ne henkilöt, joiden tehtäviin oppilaan asian käsittely välittömästi kuuluu. Oppilashuoltoryhmällä on oltava valmius kokoontua tilanteen niin vaatiessa. Yksilökohtaisen asiantuntijaryhmän koollekutsuja toimii se opetushenkilöstön tai oppilashuoltohenkilöstön edustaja, jolle asia työtehtävien perusteella kuuluu. Yksilökohtainen oppilashuolto perustuu aina oppilaan sekä tarpeen niin vaatiessa huoltajan suostumukseen, koska yhteistyö kodin kanssa on toimivan huolenpidon lähtökohta ilman poikkeuksia.

Kauhajoen oppilashuolto

Katso Kauhajoen kaupungin oppilas- ja opiskelijahuollon suunnitelma - Hyvinvointia kaikille, joka perustuu lakiin 1287/2013.

Oppilas- ja opiskelijahuoltoon sisältyvät opetuksen järjestäjän hyväksymän opetussuunnitelman mukainen oppilashuolto sekä oppilashuollon palvelut, jotka ovat terveydenhuoltolaissa ((1326/2010) tarkoitettu kouluterveydenhuolto sekä lastensuojelulaissa (683/1983) tarkoitettu kasvatuksen tukeminen. Yksittäistä oppilasta koskevien tarvittavien oppilashuollollisten tukitoimien suunnittelussa tulee kuulla lasta tai nuorta ja huoltajaa. Keskeistä tiedonvälityksessä on yhteistyö oppilaan tai opiskelijan ja hänen huoltajansa kanssa. (Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2004, laki perusopetuslain muuttamisesta 642/2010, 1287/2013 Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki).

Oppilas- ja opiskelijahuollon toiminta on osa arkea ja perustoimintoja, johon kuuluvat ennakoida ja kriisi-työ, huolen puheeksi ottaminen sekä ongelmiin puuttuminen. Koulussa tätä työtä johtaa yksikön johtaja.

SEUTUKUNNALLINEN OHJAUSRYHMÄ

- Seutukunta: Alajärvi, Alavus, Evijärvi, Ilmajoki, Isojoki, Jalasjärvi, Karijoki, Kauhajoki, Kauhava, Kuortane, Kurikka, Lappajärvi, Lapua, Seinäjoki, Soini, Teuva, Vimpeli, Ähtäri
- Vastaa oppilashuollon seutukunnallisesta yleisestä suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista

OPISKELUHUOLLON OHJAUSRYHMÄ

- vastaa oppilashuollon kuntakohtaisesta yleisestä suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista
- ohjausryhmään on nimettyä monialainen edustus
- kokoontuu neljä kertaa lukuvuodessa
- koollekutsujana erityisopetuksen rehtori

KOULUKOHTAINEN OPPILASHUOLTORYHMÄ

- vastaa koulun oppilashuollon yleisestä suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista sekä koulukohtaisen oppilashuoltosuunnitelman laatimisesta
- kokoonpanossa koulun johtaja/rehtori, luokan-/aineenopettajat, esiopettaja, erityisopettaja, kuraattori, terveydenhoitaja, avustava henkilökunta ja tarvittaessa koulupsykologi, apip-ohjaajat sekä muut asiantuntijat
- kokoontuu säännöllisesti
- koollekutsujana koulun johtaja/rehtori

ASiantuntijaryhmä

- vastaa yksittäisen oppilaan tai oppilasryhmän tuen tarpeen selvittämisestä ja oppilashuollon palveluiden järjestämisestä
- kokoontuu tarvittaessa
- koollekutsujana huolen esille tuoja, joka toimii vastuuhenkilönä
- kokoonpano tapauskohtaisesti
- aikajärjestyksessä etenevä oppilashuoltokertomus
- kirjallinen suostumus

Muu viranomaisyhteistyö

- sosiaalitoimen lastensuojelu
 - lastensuojeluilmoituksen tekee viranhaltija
- nuorisotoimi
- päihdetyö
- seurakunta
- poliisi
- kolmas sektori

Teuvan oppilashuolto

Oppilas- ja opiskeluhuollon yleistä suunnittelua, kehittämistä, ohjausta ja arviointia varten on perustettu opiskeluhuollon ohjausryhmä. Ohjausryhmän jäseniä ovat sivistysjohtaja, Teuvan yhtenäiskoulun rehtori ja apulaisrehtori, Perälän ja Äystön koulujen rehtorit, lukion rehtori, päiväkodin johtaja/esiopetuksesta vastaava viranhaltija, erityisopetuksen pedagoginen vastaava, koulukuraattori, vastaava kuraattori sekä kou-

luterveydenhoitaja tai koululääkäri. Kokouksiin kutsutaan tarvittaessa muita asiantuntijajäseniä käsiteltävien aiheiden mukaan. Ryhmä vastaa mm. kunnan opiskeluhuollon omavalvonnasta.

Kyläkouluilla ja esiopetuksessa oppilashuoltoryhmät kokoontuvat vähintään kaksi kertaa lukuvuodessa, pääsääntöisesti siis kerran syys- ja kerran kevätlukukaudella. Tämän lisäksi kokoonnutaan aina tarvittaessa akuuttien oppilasasioiden käsittelyä varten, tällöin kutsutaan paikalle tarvittavat henkilöt.

Yhtenäiskoululla oppilashuoltoryhmä kokoontuu kerran viikossa ”pienellä ryhmällä” ja kaksi kertaa lukuvuodessa laajennetulla oppilashuoltoryhmällä.

Laajennettuun ryhmään kuuluvat rehtori, terveystieteiden psykologi, koulupoliisi sekä seurakunnan, nuorisotoimen että sosiaalitoimen edustajat.

Ala- ja yläkoululla toimii oma oppilashuoltoryhmä kummallakin.

Varhaiskasvatuksessa toimii koulujen oppilashuoltoryhmiä vastaava moniammatillinen VARSO-työryhmä noin kerran kuukaudessa.

Jos mahdollista oppilashuoltoryhmän kokouksessa sovitaan aina seuraava kokoontumisaika tai syyslukukauden alussa sovitaan säännölliset kokoontumisaikat koko lukuvuodelle.

Kyläkouluilla oppilashuoltoryhmään kuuluvat koulun rehtori, erityisopettaja, luokanopettaja, kuraattori ja terveydenhoitaja. Yhtenäiskoulun oppilashuoltoryhmiin kuuluvat rehtori, erityisopettajat, terveydenhoitaja ja koulukuraattori. Yläkoululla lisäksi opo ja luokanvalvoja, alakoululla luokanopettaja. Päiväkodin esiopetusryhmien oppilashuoltoryhmään kuuluvat päiväkodinjohtaja, lastentarhanopettaja, erityisopettaja, terveydenhoitaja ja terveystieteiden psykologi. Luokanopettaja ja muut opettajat tai koulunkäyntiavustajat kutsutaan ryhmään silloin, kun käsitellään oppilasasioita, jotka liittyvät heidän työhönsä. Vanhemmat kutsutaan aina tarvittaessa.

Erikseen kutsutusti oppilashuoltoryhmän kokouksiin voi osallistua myös muita koulun yhteistyötahoja.

3.1.5. Perusterveydenhuolto

Lasten ja nuorten hyvinvointia edistävät ja ongelmia ehkäisevät palvelut

Lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen ja ongelmien ehkäisy toteutuu perusterveydenhuollossa pääsääntöisesti neuvolatoimintojen yhteydessä terveydenhoitajan, lääkärin ja perheen yhteistyönä, ja osana lakisääteisiä, määräaikaista terveystarkastuksia (neuvola-asetus 380/2009). Toiminnassa painotetaan varhaista tukea, ennaltaehkäisyä ja terveyden edistämistä sekä terveyshyötymallin mukaista ideologiaa mm. pitkäaikaissairauksien ennaltaehkäisy ja hoito nimetyn vastuu-/yhteyshenkilön ja moniammatillisten tiimien avulla, perheitä tukien ja myös omavastuu huomioiden. Lisäksi hyödynnetään mm. laajennettua perhevalmennusta, Neuvokas-perhekorttia, Suupohjan kotiunikoulumallia ja ennalta ehkäisevän perhetyön mallia. Koulu- ja opiskelijaterveydenhuollossa yhtenä painopistealueena on psyykinen hyvinvointi yhteistyössä opettajien, psykologin ja koulukuraattorin kanssa.

3.1.6. Perheneuvola

Perheneuvolan palvelurakennetta muutettiin vuoden 2014 alusta niin, että yksi sosiaalityöntekijän virka muutettiin psykologin viraksi. Uusi psykologi työskentelee puolet työajastaan Kauhajoen alakoululaisten koulupsykologina. Muiden kuntien kouluille koulupsykologin palvelut järjestetään tarvittaessa perheneuvolan ja perusterveydenhuollon psykologin kautta.

3.1.7. Lasten ja nuorten terapiapalvelut

Liikelaitoskuntayhtymän tuottamien palvelujen lisäksi alueen lapsille ja nuorille on tarjolla yksityisten ammattiharjoittajien terapiapalveluita, joita ovat puhe- ja toimintaterapia sekä fysioterapia. Palvelut edellyttävät maksusitoumusta.

Suupohjan alueella toimii kaksi yksityistä puheterapeuttia.

Toimintaterapian palveluita Suupohjan alueella tarjoaa Terapiina ky.

Fysioterapia palveluita tarjoaa LLKY:n fysioterapia ja Tähti Fysio Sari Varala.

3.1.8. Kehitysvammahuollon palvelut ja lasten kuntoutusohjaus

Lasten kuntoutusohjaus

Liikelaitoskuntayhtymän alueella toimii 2 kuntoutusohjaajaa, jotka antavat palveluja alle kouluikäisille lapsille. Edellisessä lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa tavoitteeksi asetettiin kuntoutusohjaajan palvelujen saaminen myös koululaisille. Kuntoutusohjaajan toimi täytettiin vuonna 2012. Vuonna 2014 kouluikäisten kuntoutusohjaajan palkkaan ei enää varattu määrärahaa eikä toimeen valittu työntekijää.

3.1.9. Perheoikeudelliset palvelut

Perheoikeudellisiin palveluihin kuuluvat isyysasiat, sopimukset lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta, elatussopimukset, selvitykset käräjäoikeudelle lasten huollosta ja tapaamisoikeudesta ja adoptioasiat. Liikelaitoskuntayhtymän lastenvalvojan palvelut ovat lähipalvelua, joita asukkaat saavat oman kuntansa toimipisteessä.

Vuoden 2014 lukuja:

Isyyden vahvistaminen: Isojoki 4, Karijoki 1, Kauhajoki 77, Teuva 21.

Lapsen huoltoa ja tapaamisoikeutta koskevan sopimuksen vahvistaminen: Isojoki 5, Karijoki 4, Kauhajoki 149, Teuva 21.

Elatussopimuksen vahvistaminen: Isojoki 12, Karijoki 9, Kauhajoki 175, Teuva 52.

Ilkky:ssä tehtiin vuonna 2014 4 olosuhdeselvitystä käräjäoikeudelle.

3.1.10. Sosiaalihuoltolain mukaiset perhepalvelut

Uuden sosiaalihuoltolain mukaiset palvelut

Uusi sosiaalihuoltolaki (1301/2014) vahvistaa peruspalveluja ja vähentää sitä kautta korjaavien toimenpiteiden tarvetta. Tavoitteena on madaltaa tuen hakemisen kynnystä järjestämällä sosiaalipalveluja muiden peruspalvelujen yhteydessä. Koska korjaavien toimenpiteiden tarve ei vähene välittömästi, uudistuksen toteuttamiseen on varattu valtionosuutta. Laki myös edellyttää, että kunnat varaavat riittävät resurssit uudistuksen toteuttamiseen ja että kuntalaisille kerrotaan selkeästi, mihin heillä on oikeus ja mistä palveluja ja apua voi hakea.

Sosiaalipalvelujen tavoitteena on edistää ja ylläpitää lasten, nuorten ja perheiden toimintakykyä, sosiaalista hyvinvointia, turvallisuutta ja osallisuutta.

Kunnilla on velvollisuus tiedottaa asukkaille sosiaalipalveluista. Kuntien tulee ilmoittaa selkeästi, mistä palveluja voi hakea.

Sosiaalipalvelujen järjestäminen

Jokaisella kunnan asukkaalla on oikeus saada maksuttomia sosiaalipalveluja, jos hänen oikeutensa välttämättömään huolenpitoon ja toimeentuloon on vaarantunut.

Palvelutarpeen arviointi ja asiakkuus

Mahdollisessa sosiaalihuollon tarpeessa olevasta henkilöstä tehdään palvelutarpeen arviointi yhdessä asiakkaan kanssa. Arviointi sisältää yhteenvedon asiakkaan tilanteesta ja sosiaalipalvelujen ja tuen tarpeesta. Asiakkuus päättyy, kun sosiaalihuollon järjestämiselle ei ole enää perustetta.

Tuen tarpeet ja tukimuodot

Sosiaalipalvelujen tarjoama tuki voi olla muodoltaan tilapäistä, jatkuvaa ja toistuvaa tai pysyvää ja pitkäaikaista.

Lapsiperheiden kotipalvelu

Lapsiperheiden kotipalvelun tavoitteena on tukea perhettä arjessa selviytymisessä. Kotipalvelu toteutetaan aina yhteistyössä perheen kanssa.

Perhetyö

Kokonaisvaltaisen, suunnitelmallisen ja pitkäjänteisen perhetyön tarkoituksena on perheen voimavarojen

vahvistaminen ja vuorovaikutuksen parantaminen. Perhetyön avulla tuetaan erityistä tukea tarvitsevien lasten ja nuorten terveyttä ja kehitystä.

Tukihenkilöt ja -perheet

Tukihenkilön- tai perheen avulla tavoitteena on turvata lapsen terveyttä ja kehitystä, mikäli jollakin perheenjäsenellä on pitkäaikainen sairaus, vamma tai perheessä on muu vastaavanlainen tilanne.

Kasvatus- ja perheneuvonta

Kasvatus- ja perheneuvonnalla tarkoitetaan asiantuntija-avun antamista kasvatus- ja perheasioissa sekä lapsen myönteistä kehitystä edistävää sosiaalista, psykologista ja lääketieteellistä tutkimusta ja hoitoa.

Apua ja tukea asunnon tai asumisen järjestämiseen

Asumispalveluja järjestetään henkilöille, jotka erityisestä syystä tarvitsevat apua tai tukea asumisessa tai asumisensa järjestämisessä. Asumispalvelujen avulla järjestetty asuminen voi olla muodoltaan tilapäistä, tuettua, palveluasumista tai tehostettua palveluasumista.

Nuorten sosiaalityö ja ohjaus

Sosiaalihuollossa nuorella tarkoitetaan 18-24-vuotiasta henkilöä. Sosiaalihuollon on järjestettävä nuorille neuvontaa, ohjausta ja sosiaalista kuntoutusta.

Sosiaalinen kuntoutus

Sosiaalisen kuntoutuksen tarkoituksena on sosiaalisen toimintakyvyn vahvistaminen, syrjäytymisen torjuminen ja osallisuuden edistäminen. Nuorten sosiaalisella kuntoutuksella tuetaan nuorten sijoittumista esimerkiksi työ- tai opiskelupaikkaan.

Päihde- ja mielenterveystyö sosiaalipalveluina

Päihdetyöllä tuetaan päihteettömyyttä, vähennetään päihteidenkäytön riskitekijöitä ja vahvistetaan henkilön voimavaroja ja hyvinvointia. Mielenterveystyön tavoitteena on vahvistaa mielenterveyttä suojaavia tekijöitä sekä poistaa ja vähentää vaarantavia tekijöitä.

Perheasioiden sovittelu

Perheasioiden sovittelun tarkoituksena on antaa apua ja tukea silloin, kun perheessä esiintyy ristiriitoja. Sovittelu on tarkoitettu lapsiperheille, joissa vanhemmat miettivät eron mahdollisuutta tai perheille, joissa vanhemmat ovat jo eronneet ja perhe pyrkii sopeutumaan uuteen elämäntilanteeseen.

Lapsen ja vanhemman välisten tapaamisten valvonta

Lapsen ja vanhemman välisten tapaamisten valvonnan tarkoitus on, että tapaamisoikeus toteutuu lapsen edun mukaisesti. Kyseessä voi olla valvottu vaihto, tuettu tapaaminen tai valvottu tapaaminen.

Lähde: STM kuntainfo 4/2015; THL ja kasvunkumppanit verkkosivut

3.1.11. Aikuissosiaalityön palvelut lapsiperheiden aikuisille

Aikuissosiaalityön perustehtävänä on yhteistoiminta-alueen aikuissosiaalityön palvelujen järjestäminen tasa-arvoisesti yhteistoiminta-alueen asukkaille. Aikuissosiaalityössä tehdään ennaltaehkäisevää, tavoitteellista, pitkäjänteistä ja moniammatillista työtä taloudellisen ja /tai sosiaalisen tuen ja palvelun tarpeessa olevien asiakkaiden kokonaisvaltaisen kuntoutumisen ja elämäntilanteen edistämiseksi.

Lisätietoja aikuissosiaalityön palveluista löytyy llky:n nettisivuilta http://www.llky.fi/site?node_id=847

Nuorten työpajatoiminta ja etsivä nuorisotyö

Palvelukeskus Trilla vastaa Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymän työllisyyspalveluista ja alueen välityömarkkinoiden kehittämisestä. Palvelukeskus Trillan palveluja tarjotaan niille nuorille, jotka tarvitsevat tukea kiinnittymiseen koulutukseen tai työmarkkinoille. Toiminnalla edistetään työllistymistä, koulutukseen ja työmarkkinoille sijoittumista ja työttömyyden pitkittymisen ehkäisemistä.

Trillassa on kaksi nuorille suunnattua työpajaa:

Kotoapupajan toiminnassa nuori tekee ohjatusti työtä ja valmentautuu yksilö- ja ryhmävalmennuksen avulla. Työpajajakso määritellään ja suunnitellaan yksilöllisesti. Kotoapupaja toteutetaan yhteistyössä ikäihmisten kotihoidon kanssa. Kotoapupaja tarjoaa vanhuksille maksutonta lisäpalvelua mm. asiointipalvelua, saattamiseen, seurusteluun, ulkoiluun, vaatehuoltoon sekä kodinhoitoon ja siistimiseen liittyviä palveluja.

Nuorten Taidepaja tarjoaa kuntouttavaa työtoimintaa ja ohjausta 15-29 -vuotiaille nuorille. Pajajaksolla nuori pääsee kokeilemaan monipuolisesti erilaisia taiteen lajeja, kädentaitoja ja musiikkia. Pajalle osallistuminen ei edellytä aiempaa harrastuneisuutta - kiinnostus ja kokeilunhalu riittävät. Taidepajan toiminta on kaikille avointa ja sitä toteuttaa Taidepaja Palvelukeskus Trillan Etsivä nuorisotyö.

Trilla toteuttaa Etsivää nuorisotyötä Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymän jäsenkuntien alueella. Etsivän nuorisotyön tehtävänä on auttaa alle 29 -vuotiaita nuoria, Palvelukeskus Trilla vastaa Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymän työllisyyspalveluista ja alueen välityömarkkinoiden kehittämisestä. Palvelukeskus Trillan palveluja tarjotaan niille nuorille, jotka tarvitsevat tukea kiinnittymiseen koulutukseen tai työmarkkinoille. Toiminnalla edistetään työllistymistä, koulutukseen ja työmarkkinoille sijoittumista ja työttömyyden pitkittymisen ehkäisemistä.

Trillassa on kaksi nuorille suunnattua työpajaa:

Kotoapupajan toiminnassa nuori tekee ohjatusti työtä ja valmentautuu yksilö- ja ryhmävalmennuksen avulla. Työpajajakso määritellään ja suunnitellaan yksilöllisesti. Kotoapupaja toteutetaan yhteistyössä ikäihmisten kotihoidon kanssa. Kotoapupaja tarjoaa vanhuksille maksutonta lisäpalvelua mm. asiointipalvelua, saattamiseen, seurusteluun, ulkoiluun, vaatehuoltoon sekä kodinhoitoon ja siistimiseen liittyviä palveluja. Nuorten jotka ovat koulutuksen tai työmarkkinoiden ulkopuolella tai jotka tarvitsevat tukea saavuttaakseen tarvitsemansa palvelut. Etsivän nuorisotyön ohjaaja auttaa nuorta tarvittaessa esimerkiksi tuki- ja palveluasuiden selvittämisessä.

Työpajojen toiminta toteuttaa omalta osaltaan nuorten yhteiskuntatakuuta, jonka tavoitteena on, että jokaiselle alle 25-vuotiaalle ja alle 30-vuotiaalle vastavalmistuneelle tarjotaan työ-, harjoittelu-, opiskelu-, työpaja- tai kuntoutuspaikka viimeistään kolmen kuukauden kuluessa työttömäksi joutumisesta.

Etsivää nuorisotyötä ja nuorten työpajojen toimintaa rahoittaa Opetus- ja Kulttuuriministeriö.

Kuntouttava työtoiminta: Kuntouttavalla työtoiminnalla pyritään parantamaan pitkään työttöminä olleiden elämänhallintaa ja työ- ja tuomintakykyä sekä avaamaan heille yksilöllisiä väyliä joko suoraan tai työvoimamahallinnoin toimenpiteiden kautta työelämään. Kuntouttavaan työtoimintaan on tulossa uusi laki.

Laki kuntouttavasta työtoiminnasta määrittää, että kuntouttavaan työtoimintaan osallistuminen on pakollista nykyään sekä yli että alle 25-vuotiaille. Kuntouttavasta työtoiminnasta kieltäytyminen voi aiheuttaa toimeentulotuen perusosan alentamisen.

Päihdehuolto: Päihdehuollon tavoitteena on ehkäistä ja vähentää päihteiden ongelmakäyttöä sekä siihen liittyviä sosiaalisia ja terveydellisiä haittoja sekä edistää päihteiden ongelmakäyttäjän ja hänen läheistensä toimintakykyä ja turvallisuutta. Kunnan on huolehdittava siitä, että päihdehuolto järjestetään sisällöltään ja laajuudeltaan sellaiseksi kuin kunnassa esiintyvä tarve sitä edellyttää.

Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymässä on 2 päihdehuollon ohjaajaa. Avohuollon palvelut ovat ensisijaisia laitoshoidon nähdessä. Katkaisuhuolto järjestetään terveyskeskuksessa, jos henkilöllä ilmenee katkaisun yhteydessä somaattisia oireita. Kauhajoella toimii AA-ryhmä.

Mielenterveyskuntoutajat: Mielenterveyspalveluihin ohjautuminen: Suuri osa mielenterveyspalvelujen terveydenhuollosta tapahtuu perusterveydenhuollossa vastaanotoilla ja työterveyshuollossa. Mielenterveyspalveluiden erikoissairaanhoidon psykiatrian poliklinikalle tai sairaalaan ohjaututaan lääkärin läheteellä. Mielenterveyskuntoutujille on tarjolla kotikuntoutusta (päivätoiminta ja kotikäynnit) sekä asumispalveluita ostopalveluina.

3.1.12. Kuntien vapaa-aikapalvelut - nuoriso-, liikunta- ja kulttuuripalvelut

Isojoki

Tarkempia tietoja Isojoen vapaa-ajan palveluista löytyy osoitteesta <http://www.isojoki.fi/vapaa-aika/vapaa-aika.htm>.

Karijoki

Karijoen vapaa-aikapalvelusta löytyy tietoa osoitteesta <http://www.karijoki.fi> liikunta- ja nuorisotoimi, etsivä nuorisotyö, vapaa-aika.

Toimintoja mm.

- Liikuntakampanjat , hiihto, kävely, pyöräily, kaiken ikäisille.
- Kuntosalitoimintaa.
- Kunnan mestaruuskisoja mm. Ammunta, hiihto, liitokiekko, boccia, mäkihyppy, yleisurheilu.
- Hiihtolomaviikon ja Karijoki-viikon toimintaa.
- Nuorten työllistämiskampanja kesäisin.
- Lasten -ja nuorten karaoke kisa.
- Nuorten kuuleminen:Aloitekanava.fi
- Karijokisille yhdistys -ja seura-avustukset.
- Yhteistyötä toimintojen järjestämisessä yhdistys -ja seurojen kanssa.
- Solmu Mäkirannan rahasto.
- Karsina nuorten kokoontumispaikka toimii 7 päivänä viikossa.

Kauhajoen kaupungin nuoriso- ja liikuntapalvelut

Vapaa-aikajohtokunnan toimialana ovat kaupungin ylläpitämät nuoriso- ja liikuntatilat ja -palvelut sekä paikallisen että alueellisen vapaa-aikatoiminnan edistäminen ja nuorisovaltuusto.

Nuoriso- ja liikuntapalveluiden vastuualueen perustehtävänä on tuottaa ja kehittää sidosryhmien kanssa laadukkaita ja monipuolisia nuoriso- ja liikuntapalveluita huomioiden erityisryhmät sekä kehittää ja parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja.

Uusi liikuntalaki selkeyttää liikuntaan liittyviä valtion ja kunnan vastuita

Uusi liikuntalaki tuli voimaan toukokuun alussa (1.5.2015). Lain keskeisenä tavoitteena on edistää liikuntaa ja kilpa- ja huippu-urheilua sekä niihin liittyvää kansalaistoimintaa. Lailla edistetään väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä tuetaan lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä.

Lailla pyritään parantamaan valtion eri hallinnonalojen yhteistyötä sekä kunnan eri toimialojen yhteistyötä liikunnan edistämisessä. Laissa uudistetaan muun muassa valtion ja kunnan vastuita. Opetus- ja kulttuuriministeriön tehtävänä on vastata liikuntapolitiikan yleisestä johtamisesta. Kuntien puolestaan tulee järjestää liikuntapalveluja, tukea kansalais- ja seuratoimintaa sekä rakentaa ja ylläpitää liikuntapaikkoja. Valtion liikuntaneuvoston tehtävissä painottuu erityisesti valtionhallinnon toimenpiteiden arviointi.

Laki toi muutoksia myös valtionavustusten myöntämiseen ja järjestöjen valtionapukelpoisuuteen. Valtionapukelpoiseksi voidaan hyväksyä sellainen yhdistys, jonka tarkoituksena on liikunnan edistäminen ja joka täyttää liikuntalaissa ja -asetuksessa tarkemmin määriteltävät kriteerit. Järjestön valtionapukelpoisuus voidaan tarvittaessa peruuttaa, jos se ei täytä säädettyjä edellytyksiä.

Toukokuun alussa tuli voimaan myös uusi liikunta-asetus. Asetuksessa säädetään muun muassa liikuntajärjestöjen avustuksista ja valtionapukelpoisuudesta, liikunnan alueellisesta edistämisestä sekä valtion liikuntaneuvostosta. Uudessa asetuksessa täsmennetään esimerkiksi valtion liikuntaneuvostoon ja alueelliseen liikuntaneuvostoon liittyviä asioita. Toisin kuin ennen, valtion liikuntaneuvoston jaostojen ei enää määritellä säädöksessä vaan niiden nimet ja tehtäväkuvat jäävät opetus- ja kulttuuriministeriön ratkaistavaksi.

Nuorisolaki uudistetaan

Valmistelu on tarkoitus tehdä avoimesti ja yhteistyössä nuorisotyön, -toimen sekä nuorisopolitiikan toimijoiden ja nuorten kanssa. Mukaan toivotaan myös nuorisotyön kanssa yhteistyötä tekevien toimialojen näkemyksiä uudistettavan lain sisällöistä. Tavoitteena on, että uudistettu nuorisolaki tulisi voimaan 1.1.2016.

Nuorisolain uudistaminen toteutetaan kahden hallituksen toimikauden aikana. Lakiuudistuksen ajankohta mahdollistaa ja edellyttää laaja-alaisen osallistumisen ja keskustelun sekä uuden tavan kerätä kaikkien toimijoiden näkemystä nuorisolain uudesta sisällöstä. Nuorisolain aiempien uudistusten yhteydessä on luotu lainsäädäntötyöhön avoimuutta ja sitä keskustelemaa työtappaa jatketaan.

Nuoriso- ja liikuntapalvelut

Kauhajoella nuoriso- ja liikuntapalveluiden toiminta on keskittynyt liikuntatoimen osalta virkistysuimala-urheilutalo Virkkuun ja sen läheisyydessä oleville ulkoliikuntapaikoille ja -alueille sekä nuorisotyön osalta nuorisotalo Räimiskälle sekä Walkers -nuorisokahvilatoimintaan ja bänditalo Peltomaan ylläpitämiseen.

Liikunnan sekä muun vapaa-ajan toimintayksikköinä sekä kehittämiskohteina painopistealueet ovat: 1. Vapaa-aikakeskus mukaan lukien urheilukeskusalue, 2. Sotkan ulkoilu- ja urheilukeskus ja 3. Koulukeskuk-sen liikuntahalli, lähellä olevat muut liikuntatilat sekä lähiliikuntapaikka-alue.

Nuoriso- ja liikuntapalveluiden vastuualueella on Kauhajoen nuorisovaltuuston toiminta sekä nuorten kesä-työllistäminen palvelusetelien ja etsivä nuorisotyö.

Vapaaehtoistoimintaa (kolmannen sektorin työ) tuetaan jakamalla liikunta- ja nuorisotoimen avustuksia: perus-, kohde- ja erityisavustuksina (avustusten jakoperusteet).

Kauhajoen kaupungin liikunnan kehittämissuunnitelman visio ”Liikkuva ja hyvinvoiva Kauhajoki 2011-2020”

Kauhajoen kaupungin liikunnan kehittämissuunnitelmaa valmisteltiin aktiivisesti syksystä 2010 saakka.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi Liikunnan kehittämissuunnitelman 24.10.2011

(http://www.kauhajoki.fi/tiedostot/liikunta/LIIKU_Kehittmissuunnitelma_20112020.PDF).

Suunnitelmaa päivitetään kerran vuodessa tai tarvittaessa.

Tiivistelmä kehittämissuunnitelmasta

Kehittämissuunnitelman taustalla on huoli kuntalaisten terveydestä sekä liikunnallisen elämäntavan ja arkiliikunnan vähentymisestä. Kehittämissuunnitelman ohjausryhmään ja työryhmiin on valittu liikunnan ja terveyden alan asiantuntijoita sekä asiasta kiinnostuneita henkilöitä (kaikille avoin aloitusseminaari oli lokakuussa 2010). Kuntalaisten liikunta-aktiivisuudella on huomattavia yhteiskunnallisia ja taloudellisia vaikutuksia. Liikunta on tärkeää kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden kannalta. Liikunta antaa myös elämyksiä ja iloa ja edistää yhteisöllisyyttä.

Kuntalain mukaan kuntien tehtävänä on edistää kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä. Liikunta on kunnal-linen peruspalvelu (liikuntalaki). Suomen perustuslain mukaan liikunta luetaan sivistyksellisiin perusoike-uksiin. Liikunnalla on vahva rooli terveyden edistämisessä, mutta kuten työryhmien toimenpide-ehdotuksistakin huomaa, sitä ei voi toteuttaa pelkästään liikuntatoimi yksinään vaan tarvitaan kaikkien sektoreiden aktiivista toimintaa. Liikunnalla on monia edullisia vaikutuksia terveyteen kaikissa ikäryhmis-sä, mutta tutkimukset osoittavat, että liikunta edistää terveyttä kouluikässä ja terveys kouluikässä ennustaa terveyttä aikuisiällä. Monet terveysriskit muodostuvat lapsuudessa ja sen takia liikunnan kehittämissuunni-telman työryhmille on ollut erittäin tärkeää pohtia liikunnallisen elämäntavan vahvistamista lasten ja nuorten arkielämässä. Suunnitelman ensimmäisissä toimenpide-ehdotuksissa moni koskettaakin kouluikäi-siä, mutta silti on pyritty huomioimaan kaikkia ikäryhmiä palvelevat liikunnan harrastamisen mahdollisuu-det.

- Liikunnan kehittämissuunnitelma on osa johdonmukaista kauhajokisen liikunnan kehittämistä ja se on konkreettinen moniammatillinen työkalu, jota päivitetään joka vuosi. Liikunnan kehittämis-suunnitelma on osana Kauhajoen kaupungin strategiaa.
- Kehittämissuunnitelmassa toteutuu myös kunnan velvollisuus kuulla kuntalaisiaan; liikuntapalvelut järjestää joka vuosi kaikille avoimen liikuntafoorumin eli keskustelutilaisuuden kaikille liikunnan toimijoille.

Kehittämissuunnitelman ohjausryhmä on valinnut painopistealueet, jotka työryhmät ovat huomioineet tehdessään omia toimenpide-esityksiä tuleviksi vuosiksi:

- Terveellinen ja liikunnallinen elämäntapa.
- Arkiliikunta ja elämänhallinta.
- Hyvät liikuntamahdollisuudet sekä liikuntapalveluiden ja liikunta-paikkojen kestävä kehityksen mukainen resursointi.
- Kolmannen sektorin tukeminen.
- Suvaitsevaisuus, kansainvälisyys ja yhteisöllisyys.

Kehittämissuunnitelman työryhmien konkreettiset toimenpide-esitykset liikunnan kehittämiseksi kolmesta eri näkökulmasta:

1. *Terveyttä edistävä liikunta - suositaan*; Kouluikäisten liikunnan lisäämistä, Arkiliikunnan tehostamista, Tiedottamisen tehostamista, Terveytensä kannalta riittävästi liikkuva kuntalainen (Liikkuen koulupäivään ja takaisin, Koulujen välituntiliikunnan ja liikuntakerhotoiminnan aktivointia myös yläkoulussa, Seurojen lajiesittelyjä koulujen liikuntakerhoissa, esittelyt myös vanhempainilloissa ja liikuntatunneilla, Perhelii- kunnan aktivointia, Luontoliikunnan aktivointia, Sähköisen liikunta- ym. harrastustoiminnan toimintakalen- terin kehittäminen, Nettivisujen päivitys ja sosiaalisen median hyödyntäminen, Kuntalaisten fyysisen aktii- visuuden seuranta, Sisäliikuntatilaa harrasteliikkumiseen; opiskelijat, perheet jne.)

2. *Liikuntaympäristöt ja -olosuhteet* - suositaan; Liikuntaympäristöjen ja -olosuhteiden kehittäminen (Kaupungin kehitettävien painopistealueiden määrätietoinen kehittäminen: vapaa-aikakeskus ja Sotkan ulkoilu- ja urheilukeskus, Hiihtomaa keskustan alueelle, lähellä kouluja (ammattioppilaitoksen pelto), Sähköisen ajanvarausjärjestelmän kehittäminen, Liikuntapaikkatiedottamisen kehittäminen (mm. LIPAS - liikuntapaikkojen tietopankki/rekisterin ylläpitovelvoite), Turvalliset ja toimivat ulkoliikuntapaikat ja - alueet: - ulkoliikuntapaikkojen ja -alueiden merkintä (opasteet/viitoitukset), - kuntoarviot/kunnossapidon hoitosuunnitelma (hoidettavat liikuntapaikat ja -alueet), - hyvä seuranta ja yhteistyö käyttäjien kanssa, - hyvä tiedottaminen, Sotkan esteetön kuntoreitti (soveltava liikunta ym. käyttö); yhteys muihin ratoihin ja luontopolulle, hiihto- ja ah-stadionin alueella, esteettömän wc/kahvilan (huoltorakennus) lähettävillä, Keskustan jokivarsialueen kehittäminen: siistiminen ja kävely-/pyöräilyreitti, ylikulkusilta, Männikön kun- torata ja alue; lähiliikuntapaikka kaiken ikäisille: - alkuvalmistelut/käyttö, - kehittäminen/suunnittelu jatkohankkeeksi, Vapaa-aikakeskuksen urheilukeskusalueella huoltorakennuksen peruskorjaus ja laajen- nus; - kokonaissuunnitelma, - hankkeistaminen/AVI, Urheilukeskusalueen äänentoiston uusiminen, Vapaa- aikakeskusalue/Virkun kuntoradan kunnostaminen (esteettömyys huomioiden): -nykyinen reittipohja, - laajennussuunnitelma, Kylien kuntoratojen kuntokartoitus ja kehittäminen: - kunnossapito, - korjausrakentaminen, - hankkeistaminen, Sotkan maastopyöräreitti: - suunnittelu ja toteuttaminen, Moni- toimihalli: - monen lajin harjoitus- ja kilpailupaikka, - iso kokoontumistila.

3. *Nuoriso- ja kilpaurheilu* - suositaan; Liikuntalinjan vahvistaminen ja profiloituminen, Urheiluakatemiaan jäsenyyden jatkaminen, Liikuntapainotteinen tai liikunta- ja musiikkipainotteinen luokka yläkouluun, Lii- kuntafoorumi (kerran vuodessa), Valmentajafoorumi (kerran vuodessa): - ajankohtaiset asiat, - yhteiset tavoitteet ja toimenpiteet

Liikunnan kehittämissuunnitelman toimenpideohjelman päivitys on tehty (ohjausryhmän esitys 11.12.2014). (löytyy kokonaisuutena liitteenä kehittämissuunnitelmasta)

Kauhajoen kaupungin liikuntapalvelut www.kauhajoki.fi -> Kulttuuri, matkailu ja vapaa-aika

Kuntien liikuntatoimen perustehtävää linjaa liikuntalaissa asetettu ohjeistus. Kunnan tulee luoda edelly- tyksiä kuntalaisten liikunnalle kehittämällä terveyttä edistävää liikuntaa, tukemalla kansalaistoimintaa, tarjoamalla liikuntapaikkoja sekä järjestämällä liikuntaa ottaen huomioon myös erityisryhmät. Liikunta- lain tarkoituksena on parantaa valtion eri hallinnonalojen yhteistyötä sekä kunnan eri toimialojen yhteis- työtä liikunnan edistämisessä. Laissa halutaan korostaa, että poikkihallinnolliset ja rakenteelliset uudis- tukset varhaiskasvatuksen, koulun, terveydenhuollon palveluiden ja yhteiskuntasuunnittelun parissa ovat välttämättömiä, jotta liikunnallisen elämäntavan perusta saadaan luotua nykyistä laajemmalle osalle vä- estöä ja väestön kokonaisaktiivisuutta saadaan olennaisesti kasvatettua.

Erityisryhmien liikunta tai soveltava liikunta on enimmäkseen tavallista terveyttä ja toimintakykyä edistä- vää liikuntaa, jonka tavoitteena on luoda edellytyksiä erityisryhmiin kuuluville selviytyä arjesta mahdolli- simman itsenäisesti. Arjesta selviytyminen on vammaisellekin helpompaa hyväkuntoisena kuin huonokun- toisena. Tavoitteena on myös tasa-arvoinen harrastamisen mahdollisuus, siten että myös erityisryhmiin kuuluva voi valita harrastuksensa itse (esim. fysioterapia ei ole kenenkään harrastus vaan erillistä kuntou-ustoimintaa, jota tuottaa terveyspalvelut). Esteetöntä tai soveltavaa liikuntaa järjestettäessä mm. liikun- tatilojen ja -ympäristöjen kuten uimahallien, kuntosalien, koulujen liikuntasalien ja luontoliikunta- paikkojen esteettömyyteen kiinnitetään huomiota.

Painopistealueissa on keskitytty erityisesti lasten ja perheiden arkiliikunnan lisäämisen näkökulmaan. Lii- kunnan kehittämissuunnitelma on tehty vahvassa yhteistyössä kaupungin eri osastojen ja Suupohjan perus- palveluliikelaitoskuntayhtymän/LLKY sekä paikallisten liikuntajärjestöjen kanssa.

Virkistysuimala-urheilutalo Virkun olosuhteista ja toiminnasta löytyy tarkemmin omilta nettisivuilta www.virkku.fi

Tehokkuutta ja parempaa löydettävyyttä on lisätty sisä- ja ulkoliikuntapaikkojen sähköisellä tilavarausjärjestelmällä, joka löytyy nettiosoitteesta www.kauhajoki.fi -> Kulttuuri matkailu ja vapaa-aika -> Tilavarauksjärjestelmä.

Kauhajoen kaupungin nuorisopalvelut www.kauhajoki.fi/nuoriso

Nuorisolain mukaan nuorisotyö ja -politiikka kuuluvat kunnan tehtäviin. Kuntien nuorisotyöllä parannetaan nuorten elinoloja ja luodaan edellytyksiä nuorten kansalaistoiminnalle. Kauhajoen kaupungin nuorisopalveluiden perustehtävä on nuorisolain sekä vapaa-aikajohtokunnan tulokortin mukaisesti edistää nuorten aktiivista kansalaisuutta ja sosiaalista vahvistumista, tukea nuorten itsenäistymistä sekä parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja. Tavoitteiden toteuttamisessa lähtökohtina ovat yhteisöllisyys, yhteisvastuu, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo, monikulttuurisuus ja kansainvälisyys, terveet elämäntavat sekä ympäristön ja elämän kunnioittaminen. Nuorisotyö ohjaa, opastaa, tukee ja neuvoo nuorta. Perustehtävään kuuluu tuottaa ja kehittää sidosryhmien kanssa laadukkaita ja monipuolisia nuorisopalveluita. Kaikessa nuorisotyössä erityisen tärkeää on moniammatillinen yhteistyö laajan paikallisen, alueellisen ja valtakunnallisen yhteistyöverkoston kanssa. Kauhajoella toimii lisäksi moniammatillinen NuKuTe-työryhmä (nimi tulee sanoista; nuorisotyöntekijät, kuraattorit, terveydenhoitajat) johon kuuluu kattava joukko nuorten kanssa toimivia ammattilaisia. Ryhmän koordinointi ja koollekutsunta tapahtuu nuorisopalveluiden kautta. Kauhajoella toteutetaan perusnuorisotyön lisäksi erityisnuorisotyötä sekä opetus- ja kulttuuriministeriön tuella etsivää nuorisotyötä. Kaikkien nuorisotyöntekijöiden toimistot ovat vapaa-aikakeskuksen alueella Nuorisotalo Räimiskän tiloissa.

Perusnuorisotyön toimintamuodot ja nuoriso-ohjaaja JOPO-luokassa

Työnkuvaan kuuluu avoimen tilatoiminnan ylläpitäminen Nuorisotalo Räimiskällä. Nuorisotalo on avoinna neljänä iltana viikossa ja illoissa järjestetään paljon sekä säännöllistä, että vaihtuvaa oheisohjelmaa erikäisille nuorille. Nuorisotalon maanantait ovat tarkoitettuja alakouluikäisille lapsille. Erilaisten tapahtumien, retkien, leirien ja kerhotoiminnan järjestäminen, ryhmätykset on iso osa nuorisopalveluiden perustehtävää. Bänditalo Peltomaassa tarjotaan nuorten bändeille vuokrattavaksi harjoitustiloja.

Nuorten vaikuttajaryhmiä Kauhajoella ovat Kauhajoen Nuorisovaltuusto sekä Nuorisotalo Räimiskällä toimiva Talotoimikunta ja näiden ryhmien ohjaaminen kuuluu perusnuorisotyössä toimiville työntekijöille. Nuorten kesätyöllistämiseen tarkoitettujen palveluseteleiden organisointi tapahtuu myös nuorisopalveluiden kautta. Nuorisotyö on mukana myös kaupungissa järjestettävässä ehkäisevän päihdetyön toiminnassa. Kansainvälisellä toiminnalla on pitkät perinteet nuorisotyössä esimerkiksi EVS (European Voluntary Service) - vapaaehtoisten työllistämisen ja kansainvälisten työleirien kautta.

Nuorisopalveluiden yksi nuoriso-ohjaaja toimii yläkoulun JOPO (joustavan perusopetuksen)- ryhmässä opettajan työparina. JOPOssa nuoriso-ohjaaja ei osallistu luokkaopetukseen vaan keskittyy nuoren sosiaalisen kasvun tukemiseen, työpaikkaopiskelun organisointiin ja nuorten ohjaamiseen jaksojen aikana, perheiden ja nuortentukiverkostojen kanssa tehtävään yhteistyöhön sekä mm. ammatinvalinnanohjaukseen.

Erityisnuorisotyön toimintamuodot

Erityisnuorisotyö on nuorten tarpeista lähtevää sosiaalista nuorisotyötä, joka kohdistuu syrjäytymisvaarassa oleviin tai jo syrjäytyneisiin nuoriin. Erityisnuorisotyö pyrkii toteuttamaan ehkäisevää, etsivää ja korjaavaa nuorisotyötä. Erityisnuorisotyön tarkoituksena on auttaa ja tukea nuorta ongelmallisissa tilanteissa. Työ on hyvin aikaan ja paikkaan sitoutumatonta, liikkuvaa työtä etsivällä työotteella, siellä missä nuoret ovat.

Erityisnuorisotyön toimintamuotoja Kauhajoella ovat muun muassa yksilötyö, koulutyö, koulu- ja opiskelijaluokkien ryhmätykset, etsivä katutyö kylillä ja kasinolla, moniammatillinen yhteistyö, Walkers-nuorisokahvilatoiminnan organisointi sekä lisäksi iltaohjaus nuorisotalolla, tapahtumien, retkien ja toimintojen suunnittelu ja toteutus. Walkers nuorisokahvilatoimintaa on toteutettu Kauhajoen evankelisluterilaisen seurakunnan kanssa vuodesta 1998. Walkers on valtakunnallinen nuorisotyön muoto, jota toteuttaa Aseman lapset ry.. Moniammatillinen yhteistyö on merkittävä osa myös erityisnuorisotyötä.

Etsivä nuorisotyö Kauhajoen kaupungissa

Kauhajoen kaupungin nuorisopalveluiden alaisuudessa toimii kaksi etsivää nuorisotyöntekijää työparina. Etsivää nuorisotyötä toteutetaan nuorisolain mukaan etsien ja auttaen nuoria, jotka ovat erityisen tuen tarpeessa, ilman koulutustaikaa tai työtä. Koulut, oppilaitokset ja puolustusvoimat ovat velvollisia ilmoittamaan alle 25 vuotiaiden yhteystiedot etsivälle nuorisotyölle. Etsivä työpari toimii nuoren antamien tietojen pohjalta sekä moniammatillisen yhteistyön avulla, tukien nuorta elämänhallinnassa sekä koulutuksen tai työpaikan löytämisessä, keinoin, jotka edistävät nuoren kasvua, kehitystä ja itsenäistymistä. Etsivä työpari on osa nuorisopalveluiden tiimiä ja työtä toteutetaan yhdessä, erityisesti erityisnuorisotyön kanssa. Moniammatillista yhteistyötä tehdään hyvin laajasti; moniammatillisen yhteistyöryhmä NuKuTe:n (nuorisotyöntekijät, kuraattorit ja terveydenhoitajat sekä muita nuorten kanssa Kauhajoella toimivia tahoja) kanssa, sosiaalityön, TE-toimiston, lukion ja ammatillisten oppilaitosten, yläkoulun sekä muiden tarvittavien tahojen kanssa.

Etsivässä nuorisotyössä Kauhajoella toteutetaan työtä, joka liikkuu nuorten mukana ja muuntautuu nopeasti nuorten tarpeita vastaavaksi. Yhteistyö toisen asteen oppilaitosten kanssa on tärkeää ja näkyy etsivien työnkuvassa isossa osassa. Etsivät jalkautuvat kouluille tehden yhteistyön ja lain vaatiman tietojen luovuttamisen etsivälle työlle helpoksi sekä ovat nuorten kesellä niin koulu- kuin vapaa-ajalla tuoden itsensä tutuksi nuorille.

Tärkeänä osana työtä on nuorten kanssa tehtävä yksilötyö; yksilötyön menetelmien hyödyntäminen ja eteenpäin ohjaaminen. Etsivillä on valmius järjestää nuorille tarvittaessa myös pienryhmätoimintaa, joissa käsitellään vaihtuvia elämänhallintaan liittyviä teemoja sekä tarvittaessa avointa vapaa-ajan toimintaa. Sosiaalinen media on tärkeä yhteydenpitokanava vaikeassa elämäntilanteessa painivien nuorten kanssa viestittäessä. Etsivät osallistuvat tarvittaessa myös katutyöhön sekä jalkautuvat nuorisotiloille ja tapahtumiin.

Teuvan vapaa-aikapalvelut Teuvan vapaa-aikapalveluista löytyy tietoa osoitteesta
http://www.teuva.fi/e/site?node_id=35

Kulttuuripalvelut

Kuntien kulttuuritiedot löytyvät nettisivuilta

http://www.isojoki.fi/site?node_id=7
http://www.karijoki.fi/site?node_id=129
http://www.kauhajoki.fi/site?node_id=42
http://www.teuva.fi/e/site?node_id=35

3.1.13. Seurakuntien ja järjestöjen lapsi- ja nuorisotyön palvelut

Isojoen, Karijoen, Kauhajoen ja Teuvan seurakunnissa järjestetään erilaista toimintaa lapsille, varhaisnuorille ja nuorille sekä perheille.

Seurakuntien toiminta ja palvelut löytyvät osoitteista:

<http://www.isojoenseurakunta.fi/>
<http://www.karijoenseurakunta.fi/>
<http://www.kauhajoenseurakunta.fi>
<http://www.teuvan seurakunta.fi/>

Järjestöjen toiminta

Mannerheimin Lastensuojeluliitto on kaikille avoin kansalaisjärjestö, joka edistää lapsen ja lapsiperheen hyvinvointia, lisää lapsuuden arvostusta ja näkyvyyttä yhteiskunnassa sekä tuo lapsen näkökulmaa päätöksentekoon. MLL:n paikallisyhdistys toimii kaikissa alueen kunnissa. Yhdistysten toiminnasta löytyy tietoa nettisivuilta.

<http://isojoki.mll.fi/>

<http://www.mll.fi/paikallisyhdistykset/karijoki--?x13716167=13758104>

<http://www.mll.fi/paikallisyhdistykset/teuva--?x13716167=13758125>

<http://kauhajoki.mll.fi/>

Mannerheimin lastensuojeluliitto on käynnistämässä yhteistyössä Kauhajoen sivistystoimen kanssa lastenhoitajapalvelua perheille vuoden 2014 aikana.

Äippä ry on kauhajokisille pienten lasten äideille ja heidän perheilleen tarkoitettu yhdistys. Yhdistyksen tavoitteena on toteuttaa erilaista toimintaa lähinnä äideille, ajoittain myös äideille ja lapsille sekä koko perheelle. Yhdistyksen toimintaan kuuluu mm. retket keväisin ja syksyisin, lastentavara- ja vaatekirppis, kokoontuminen kerran kuukaudessa erilaisten teemojen äärelle. Lisätietoja yhdistyksen toiminnasta löytyy <https://fi-fi.facebook.com/pages/%C3%84ipp%C3%A4-ry/171404329584731>

Etelä-Pohjanmaan ensi- ja turvakotiyhdistys ry

Etelä-Pohjanmaan Ensi- ja turvakotiyhdistys ry perustettiin vuonna 2003 ja yhdistyksen toimintaa rahoittaa Raha-automaattiyhdistys. Yhdistyksen toiminnan tarkoituksena on turvata lapsen oikeus suotuisiin kasvuolosuhteisiin ja turvalliseen elämään, tukea vanhemmuutta sekä ehkäistä perheväkivaltaa. Yhdistys tuottaa avopalvelutoimintaa ja auttaa kriisissä olevia perheitä sekä järjestää monipuolista vertais- ja kansalaistoimintaa ja toimii matalan kynnyksen avopalveluyksikkönä. Yhdistyksellä on 3,5 työntekijää.

Yhdistyksen toimintamuotoja ovat mm. tapaamispaikkapalvelu, miestyö, nais- ja lapsityö. Yhdistyksen kansalaistoimintaan kuuluu mm. doulatoiminta, kulttuurikummit, masu- ja vauvakahvilat.

Yhdistys ylläpitää turva-asuntoa johon voi tulla jos elämäntilanne on esim. uhkaava, turvaton tai tarvitset apua esim. perheväkivalta tilanteeseen.

Lisätiedot http://www.ensijaturvakotienliitto.fi/jasenyhdistykset/etela-pohjanmaan_ensi-ja_turvak/

3.2. LASTEN JA NUORTEN KASVUA JA KEHITYSTÄ KORJAAVAT PALVELUT

3.2.1. Perheneuvola ja muut terapiapalvelut

Perheneuvola tarjoaa neuvonnan ja ohjannan ohella hoidollisia palveluita perheensisäisiin vuorovaikutusongelmiin ja lasten ja nuorten kehityksellisiin kriiseihin. Lapsella tai nuorella voi olla myös erilaisia sosiaalisia, emotionaalisia tai käytösongelmia, joihin tarvitaan korjaavia toimenpiteitä. Perheneuvolassa on mahdollista toteuttaa lapsen ja nuoren yksilö- ja ryhmäpsykoterapiaa sekä parien ja perheiden terapiaa. Varsinaisten terapioiden lisäksi on mahdollista järjestää tukikäyntejä.

Psykoterapiaa edeltää erikoissairaanhoidossa, perusterveydenhuollossa, perheneuvolassa tai sosiaalitoimessa tehty arvio hoidon tarpeellisuudesta. Alle 16-vuotiaiden psykoterapia on pääsääntöisesti toteutettava julkisena palveluna. Muut terapiat, esim. toiminta- ja puheterapia, ovat myös kasvun ja kehityksen vaikeuksia korjaavia. Näiden terapioiden kustannukset hoituvat terveyskeskuksen maksusitoumuksella tai Kelan kautta.

3.2.2. Lasten ja nuorten psykiatriset palvelut

Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin lasten- ja nuorisopsykiatrian yksikkö antaa lähetteen perusteella apua erikoissairaanhoitoa edellyttävissä tilanteissa, kuten tarvittaessa diagnoosia, kuntoutusta tai hoitoa.

Lasten- ja nuorisopsykiatrian yksikköön kuuluvat poliklinikat lapsille ja nuorille. Lisäksi yksikössä toimivat lasten- ja nuorisopsykiatrian osastot. Tarkemmin yksiköiden toiminnasta:

http://www.epshp.fi/1/yksikoiden_sivut/psykiatriset_palvelut/lasten_ ja_nuorisopsykiatria

3.2.3. Lapsi- ja perhekohtainen lastensuojelu

Lastensuojeluasian alkaminen

Lastensuojeluasiakkuus alkaa, kun lastensuojeluasian vireille tulon johdosta ryhdytään kiireellisesti lastensuojelutoimenpiteisiin tai kun lastensuojelutarpeen selvityksen perusteella aloitetaan asiakkuus. Lasten-

suojeluasia voi tulla vireille hakemuksesta, lastensuojeluilmoituksesta, tai jos lastensuojelun työntekijä on muutoin saanut tietää lastensuojelun tarpeesta olevasta lapsesta.

Kiireellinen lastensuojelun tarve on arvioitava välittömästi, ja tämän lisäksi sosiaalityöntekijän on viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä lastensuojeluasian vireille tulosta ratkaistava, onko sen johdosta ryhdyttävä lastensuojelutarpeen selvittämiseen.

Lastensuojelulain 25 § mukainen ilmoitusvelvollisuus

Lastensuojeluilmoitusvelvollisuus koskettaa laajasti eri viranomaisahoja. Lastensuojeluilmoituksen voi kuitenkin tehdä kuka tahansa, jos epäilee, että on tarpeellista selvittää, voiko lapsi huonosti. Kun lapsi, nuori tai vanhemmat ottavat itse yhteyttä lastensuojeluun, käytetään tästä nimitystä hakemus. Sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen on pidettävä rekisteriä lastensuojeluilmoituksista ja niiden sisällöstä.

Lastensuojelutarpeen selvitys ja asiakassuunnitelma

Lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän on tehtävä selvitys lapsen tilanteesta. Selvityksessä arvioidaan lapsen kasvuolosuhteita, huoltajien tai muiden lapsen hoidosta ja kasvatuksesta tällöin vastaavien henkilöiden mahdollisuuksia huolehtia lapsen hoidosta ja kasvatuksesta sekä lastensuojelu-toimenpiteiden tarvetta. Selvitys tulee tehdä kolmen kuukauden kuluessa siitä kun lastensuojelun asia tulee vireille.

Lastensuojelun asiakkaana olevalle lapselle on tehtävä asiakassuunnitelma, jollei asiakkuus pääty lastensuojelutarpeen selvityksen jälkeen tai kysymyksessä ole tilapäinen neuvonta ja ohjaus. Asiakassuunnitelmaan kirjataan mm. lapsen tarvitsemat avohuollon tukitoimet.

Lastensuojelun avohuolto

Avohuollon tukitoimia täytyy järjestää viipymättä, kun lastensuojelun tarve on todettu. Avohuollon tukitoimien tarkoituksena on edistää ja tukea lapsen myönteistä kehitystä sekä tukea ja vahvistaa vanhempien, huoltajien ja lapsen hoidosta ja kasvatuksesta vastaavien henkilöiden kasvatuskykyä ja -mahdollisuuksia.

Lastensuojelun keskeinen periaate on lapsen vanhempien ja huoltajien tukeminen lapsen kasvatuksessa. Avohuollon tukitoimet ovat siten ensisijaisia huostaanottoon ja sijaishuoltoon nähden. Avohuollon tukitoimien on kuitenkin oltava lapsen edun mukaisen huolenpidon toteuttamiseksi sopivia, mahdollisia ja riittäviä: jos avohuollon tukitoimet eivät ole lapsen kannalta tarkoituksenmukaisia, mahdollisia tai riittäviä, on lapsi otettava huostaan.

Kodin ulkopuolelle sijoitetut lapset ja nuoret

Kun puhutaan sijoitetuista lapsista, tarkoitetaan kodin ulkopuolelle joko avohuollon tukitoimena, kiireellisenä sijoituksena huostaan otettuna tai jälkihuoltona sijoitettuja lapsia ja nuoria.

Lapsen sijaishuollolla tarkoitetaan huostaan otetun, kiireellisesti sijoitetun tai lain 83 §:ssä tarkoitetun väliaikaismääräyksen nojalla sijoitetun lapsen hoidon ja kasvatuksen järjestämistä kodin ulkopuolella. Lapsen sijaishuolto voidaan järjestää perhehoitona, laitoshuoltona taikka muulla lapsen tarpeiden edellyttämällä tavalla.

Kiireellinen sijoitus

Lapsi on **kiireellisesti sijoitettava**, mikäli hän on välittömässä vaarassa tai muutoin kiireellisen sijoituksen ja sijaishuollon tarpeessa. Kiireellistä sijoitusta koskeva päätös on aina perusteltava ja perusteluissa tulee ilmetä välitön vaaratilanne sekä kiireelliseen sijoitukseen vaikuttaneet välttämättömät syyt. Kiireellisestä sijoituksesta päättää sosiaalityöntekijä.

Huostaanotto

Huostaanottoon ja sijaishuoltoon turvaudutaan, mikäli kodin olosuhteet tai lapsen oma käyttäytyminen uhkaavat vaarantaa vakavasti lapsen terveyttä tai kehitystä. Huostaanottoa on valmisteltava ja huostaanottoon on ryhdyttävä niissä tilanteissa, joissa avohuollon tukitoimet eivät ole olleet mahdollisia tai ne eivät ole olleet sopivia tai ne ovat osoittautuneet riittämättömiksi. Ennen huostaan ottamista tulee myös arvioida, että sijaishuolto on lapsen edun mukaista. Sijaishuolto

Lapsen ja nuoren oikeus jälkihuoltoon

Sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen on järjestettävä lapselle tai nuorelle jälkihuolto sijaishuollon päättymisen jälkeen. Jälkihuolto on järjestettävä myös avohuollon tukitoimena tapahtuneen sijoituksen päättymisen jälkeen, jos sijoitus on kestänyt yhtäjaksoisesti vähintään puoli vuotta ja kohdistunut lapseen yksin.

Lastensuojelun resurssit liikelaitoskuntayhtymän alueella

Lapsi- ja perhekohtaisessa lastensuojelussa työskentelee tällä liikelaitoskuntayhtymässä yhteensä kuusi sosiaalityöntekijää, yksi määräaikainen sosiaaliohjaaja, etuuskäsittelijä ja johtava sosiaalityöntekijä.

Lastensuojelun perhetyössä on Kauhajoella sosiaaliohjaaja, perheterapeutti, neljä perhetyöntekijää ja kaksi ammatillista tukihenkilöä. Lastensuojeluilmoitukset on käsitelty lain asettamassa seitsemän vuorokauden määräajassa.

Kaikki lastensuojelutarpeen selvitykset eivät valmistu lain määrittämässä kolmen kuukauden aikarajassa. THL:lle on annettu aikarajojen toteutumisesta ajalta 1.4.-30.9. 2014, selvityksistä valmistui aikarajassa Isojoella 70 %, Karijoella 100 %, Kauhajoella 70 % ja Teuvalla 65 %. Loppuvuoden 2014 aikana tilanne lastensuojelussa kriisiytyi ja lastensuojeluilmoitusten määrä ja lastensuojelun tarve kasvoi, joten loppuvuonna aloitetuista selvityksistä aiempaa suurempi osa ei valmistu aikarajassa. Vuoden 2014 aikana on päätetty, että llky:n sosiaalityöntekijöiden työtehtäviä muutetaan vuonna 2015 ja muutosten avulla lastensuojeluun saadaan yksi kokoaikainen sosiaalityöntekijä helmikuun alusta. Vuoden 2014 lopulla on arvioitu laajemminkin lastensuojelun resurssien riittävyyttä ja arvioinnin perusteella on saatu yksi määräaikainen sosiaaliohjaaja 1.3. -31.12.2015 väliseksi ajaksi ruuhkien purkuun. Lisäresurssin avulla pystytään lastensuojelutarpeen selvitykset saamaan ajan tasalle elokuun 2015 mennessä. Vuoden 2015 aikana huomioidaan lapsiperheiden sosiaalityön rakenteissa uuden sosiaalihuoltolain mukaisien palveluiden aiheuttamat vaatimukset.

4. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma

4.1. VISIO JA STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT

VISIO

Suupohjan lapset ja nuoret elävät turvallisen ja hyvän lapsuuden ja nuoruuden.

Strategiset painopistealueet:

1. Ympäristö on turvallinen sekä sosiaalisesti että fyysisesti ja lasten ja nuorten tarpeet otetaan huomioon
2. Vahvistetaan lasten ja nuorten osallisuutta ja yhteisöllisyyttä ikätasoisesti
3. Lasten ja nuorten kasvusta ja kehityksestä vastaavat vanhemmat ja heitä tuetaan kasvatustehtävässään
4. Palvelut ja palvelujärjestelmä edistävät lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia ja terveyttä ja ennaltaehkäisevät ongelmia
5. Lasten ja nuorten terveyttä ja hyvinvointia korjaavat palvelut ovat riittäviä, vaikuttavia ja laadukkaita

4.2. KEHITTÄMISTARPEET, TAVOITTEET, TOIMENPIDE-EHDOTUKSET JA VASTUUTAHOT

Kehittämistarpeet, toimenpide-ehdotukset ja vastuutahot

Seuraavaan taulukkoon on koottu **Suupohjan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman** strategiaan tavoitteisiin liittyvät konkreettiset toimenpide-ehdotukset vuosille 2015 - 2016, seuranta/indikaattorit, ja vastuutahot.

1. YMPÄRISTÖ ON TURVALLINEN SEKÄ SOSIAALISESTI ETTÄ FYYSISESTI JA LASTEN JA NUORTEN TARPEET OTETAAN HUOMIOON			
KEHITTÄMISTARPEET JA TAVOITTEET	TOIMENPIDE	SEURANTA/INDIKAATTORI	VASTUUTAHO
Kiusaamisen tunnistaminen ja siihen puuttuminen ja ennaltaehkäiseminen Kiusaamisessa nollatoleranssi	Kiinnitetään huomiota yhteisöllisyyteen ja yhdessä tekemiseen; kiusaamisen puuttumiseen on toimintamalli kouluissa ja varhaiskasvatuksessa ja mallia noudatetaan; välitön puuttuminen kiusaamiseen; koulutusta vanhemmille ja kaikille lasten kanssa toimiville	Kiusaaminen vähenee Kouluterveyskyselyt ja Kiva Koulu-kyselyt	Sivistysjohtajat / rehtorit Varhaiskasvatusjohtajat ”Koko kylä kasvattaa”- ajatusmalli
Opetetaan lapsille ja nuorille oikeaa, turvallista ja hyödyllistä netin ja median käyttöä. (kts. mediakasvatus.fi) Vanhemmilla ja kasvattajilla on osaamista ja välineitä lasten opastamiseen	Mediakasvatus huomioidaan varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa Vanhemmille ja kasvattajille annetaan tietoa ja välineitä mediakasvatukseen	Sisältyy VASUun / perusopetukseen kyllä / ei Vanhemmille ja kasvattajille järjestetty tilaisuuksia, kyllä / ei	Sivistysjohtajat / rehtorit Varhaiskasvatusjohtajat
Perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisy ja hoito	Perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisy ja väkivaltaan puuttuminen kuuluu kaikille. Lisätään työntekijöiden osaamista väkivallan tunnistamisessa, palveluista ja palveluihin ohjaamisesta. Tiedottaminen, lehtijuttu	Perheväkivaltaan liittyvien kotihälytysten määrä vähenee / tilastot Henkilöstölle järjestetty koulutusta, kyllä / ei	Lasten, nuorten ja lapsiperheiden johtoryhmä

2. VAHVISTETAAN LASTEN JA NUORTEN OSALLISUUTTA JA YHTEISÖLLISYYTTÄ IKÄTASOISESTI			
KEHITTÄMISTARPEET JA TAVOITTEET	TOIMENPIDE	SEURANTA/INDIKAATTORI	VASTUUTAHO
Lasten osallisuuden vahvistaminen	Lasten kokemusten ja mielipiteiden huomioon ottaminen arjessa ja toiminnan suunnittelussa Johtoryhmä koordinoi kokonaisuutta ja ottaa vastaan ehdotuksia osallisuuden vahvistamisesta,	Oppilastoimikuntien toiminta	Kaikki lasten ja nuorten kanssa toimivat tahot Lasten, nuorten ja lapsiperheiden johtoryhmä NUKUTE -ryhmä Kauhajoella Teuvalla Teuva toimii-ryhmä Nuorisotyöntekijät, kouluter-

	vahvistetaan ammattilaisten osallisuutta, kuullaan mitä arjen ongelmia on ja miten niitä ratkaistaan, monialainen yhteistyö	Lasten varhaiskasvatussuunnitelmat laadittu kyllä/ei Lasten päivittäinen kuuleminen ja osallistuminen	veydenhoitajat ja kuraattorit muissa kunnissa Varhaiskasvatusjohtajat
Nuorten osallisuuden vahvistaminen	Nuorten kokemusten ja mielipiteiden huomioon ottaminen arjessa ja toiminnan suunnittelussa Johtoryhmä koordinoi kokonaisuutta ja ottaa vastaan ehdotuksia, vahvistetaan ammattilaisten osallisuutta, kuullaan mitä arjen ongelmia on ja miten niitä ratkaistaan, monialainen yhteistyö Nuorten tieto- ja neuvontapalvelun hankeselvittely	Nuorisovaltuustojen toiminta Toteutunut kyllä/ei	Kaikki lasten ja nuorten kanssa toimivat tahot Lasten, nuorten ja lapsiperheiden johtoryhmä NUKUTE- ryhmä Kauhajoella Teuvalla Teuva toimii-ryhmä Nuorisotyöntekijät, kouluterveydenhoitajat ja kuraattorit muissa kunnissa Nuorisovaltuustot / nuorten edustajat

3. LASTEN JA NUORTEN KASVUSTA JA KEHITYKSESTÄ VASTAAVAT VANHEMMAT JA HEITÄ TUETAAN KASVATUSTEHTÄVÄSSÄÄN

KEHITTÄMISTARPEET JA TAVOITTEET	TOIMENPIDE	SEURANTA/INDIKAATTORI	VASTUUTAHO
Vanhemmuuden tukeminen Tiedon välittäminen Palveluneuvonta	Laajennetun perhevalmennuksen uudelleenarviointi, miten valmennukseen saataisiin enemmän vanhempia mukaan Lapsiperheiden kotipalvelun järjestäminen lain vaatimalla tavalla MLL lastenhoitoapu Kasvatustietoutta vanhemmille lapsen eri ikävaiheissa yleisinä luento- ja keskustelutilaisuuksina Kasvatuskeskustelut varhaiskasvatuksessa Nettisivujen ajan tasalla pitäminen	Osallistujamäärä Palautekysely osallistujilta ja työntekijöiltä Tilastot Toteutunut kyllä/ei Luentojen / tilaisuuksien määrä / osallistujien määrä Toteutunut kyllä/ei	Neuvolan osastonhoitaja Lapsiperheiden sosiaalityön johtava sosiaalityöntekijä Varhaiskasvatusjohtajat Sivistysjohtajat / rehtorit Järjestöt Neuvolan osastonhoitaja Varhaiskasvatusjohtajat Sivistysjohtajat/rehtorit Sosiaalipalvelujohtaja
Vanhemmuuden tukeminen muutostilanteissa Tukea ja ongelmien ehkäisyyn tähtäävää tietoa eroperheiden lapsille ja vanhemmille	Eroperheillä on saatavilla tietoa muutostilanteeseen liittyvistä haasteista ja palveluista esitteiden tai netin välityksellä Yhteistyötä Ensi- ja turvakotiyhdistyksen kanssa, yhdistys järjestää vertaisryhmätoimintaa eroperheiden lapsille ja vanhemmille Riittävät matalan kynnyksen palvelut Tapaamispaikkapalvelun järjestäminen	Tiedot nettisivuilla ajan tasalla Tilastot ryhmien määristä ja kävijöistä lastenvalvojan tilastot	Neuvolan osastonhoitaja Perheneuvola Neuvolan osastonhoitaja Lapsiperheiden johtava sosiaalityöntekijä Varhaiskasvatusjohtajat Etelä-Pohjanmaan Ensi- ja turvakotiyhdistys

Vanhempien osallisuuden vahvistaminen	Kasvatuskumppanuus	Kasvatuskumppanuus-koulutukset henkilöstölle, järjestetty kyllä / ei	Sivistysjohtajat / rehtorit Varhaiskasvatusjohtajat
4.PALVELUT JA PALVELUJÄRJESTELMÄ EDISTÄVÄT LASTEN, NUORTEN JA PERHEIDEN HYVINVOINTIA JA TERVEYTTÄ JA ENNALTAEHKÄISEVÄT ONGELMIA			
KEHITTÄMISTARPEET JA TAVOITTEET	TOIMENPIDE	SEURANTA/INDIKAATTORI	VASTUUTAHO
Palvelujen saaminen eheäksi toiminnalliseksi kokonaisuudeksi yli sektori- ja aluerajojen Perheet saavat tarvitsemaansa tukea matalan kynnyksen palveluna	Lasten ja nuorten poikki-hallinnollinen johtoryhmä ohjaa ja koordinoi palvelujen kokonaisuutta Uuden sosiaalihuoltolain perhepalvelut Lapsiperheiden kotipalvelun tarpeeseen vastaaminen Perheiden palvelujen koostaminen perhekeskustoimintamallin alle, jatketaan suunnittelua Teuvalla jo toimii pieni perhekeskus	Yhteisistä tavoitteista sovittu ja palvelut yhteensovitettu Kyllä/ei Palveluun on pystytty vastaamaan Kyllä/ei	Lasten, nuorten ja lapsiperheiden johtoryhmä Sosiaalipalvelujohtaja
Huolten varhainen tunnistaminen Monialaisen työskentelyn tehostaminen ja uudet toimintatavat	Vuonna 2015 aloitetaan erilaisten työparityöskentelymallien kokeilu havaituissa ongelmatilanteissa (varhaiskasvatus, nuorisotyö, koulutoimi, terveydenhoito, sosiaalityö, kolmas sektori)	Toteutunut kyllä/ei	Lasten, nuorten ja lapsiperheiden johtoryhmä
Psykososiaalisten palvelujen riittävyys ja monipuolisuus	Turvataan riittävät psykologipalvelut Turvataan riittävät lääkäripalvelut lapsille ja nuorille Turvataan riittävät nuorisotyön palvelut	Virat ja toimet täynnä ja selkeät toimenkuvat Lasten ja nuorten kokemus palvelujen saatavuudesta paranee kouluterveyskyselyssä 2013	Lasten, nuorten ja lapsiperheiden johtoryhmä Hoitotyön johtaja Sosiaalipalvelujohtaja Sivistysjohtajat / rehtorit

	Seurataan terveydenhoitajaresurssin lisäämisen vaikutusta		
Nuorten syrjäytymisen ehkäiseminen	Koulutuksen ulkopuolelle jäävien / koulutuksen keskeyttäneiden nuorten löytäminen ja ohjaaminen Nuorten työpajatoiminnan jatkaminen ja kehittäminen Etsivä nuorisotyö	Koulutuksen ulkopuolelle jäävien lukumäärä vähenee / tilastot Nuorisotyöttömyys vähenee/tilastot Etsivän nuorisotyön ja työpajatoiminnan asiakkaat/tilastot	Sivistysjohtajat Sosiaalipalvelujohtaja Erityisnuorisotyö Etsivä nuorisotyö Palvelukeskus Trilla (työpajatoiminta ja etsivä nuorisotyö) Kauhajoen kaupunki (etsivä nuorisotyö)
Lasten ja nuorten terveyden tukeminen	Yli- ja alipainoisten lasten ja nuorten hoitopolkumallin käytössä Terveystta edistävien ruokailu ja liikuntatottumusten juurruttaminen varhaiskasvatuksessa ja peruskoulussa Hyötyliikuntaa koulumatkoilla, Liikuntakerhot kouluissa Yhteistyö koulujen ja liikuntapalvelujen välillä tehostuu	Ylipaino vähenee Kouluterveyskyselyjen kautta saatava tilastotieto lasten/nuorten terveydestä Liikkuminen lisääntyy Neuvokas-perhekortti käytössä Kouluterveyskyselyt, onko toimilla ollut vaikutusta	Hoitotyönjohtaja Neuvolan osastonhoitaja Sivistysjohtajat/rehtorit Liikuntatoimien henkilöstö Sivistysjohtajat/rehtori Kouluterveydenhoitajat
Lasten ja nuorten päihteen käytön ehkäiseminen Tupakoinnin ja huumeiden käytön lopettamiseen tähtäävät tukitoimet	Huomioidaan päihde ja mielenterveysstrategian suositukset ja ehkäisevän päihdestrategian suositukset Turvataan ehkäisevän päihdetyön toimintamahdollisuudet ja varataan määrärahaa ehkäisevään työhön. Yhteistyön tiivistäminen eri toimijoiden kesken	Lasten ja nuorten päihteen käyttö vähenee. Tupakoinnin väheneminen Huumeiden käytön väheneminen Tilastot Kouluterveyskyselyt	Lasten, nuorten ja lapsiperheiden johtoryhmä Päihdehuollon ohjaajat

4. LASTEN JA NUORTEN TERVEYTTÄ JA HYVINVOINTIA KORJAAVAT PALVELUT OVAT RIITTÄVIÄ, VAIKUTTAVIA JA LAADUKKAITA			
KEHITTÄMISTARPEET JA TAVOITTEET	TOIMENPIDE	SEURANTA/INDIKAATTORI	VASTUUTAHO
Kehitetään kotiin annettavia palveluja	Kehitetään perhekuntoutuksen malli Ilky:n omana toimintana	Laitosmuotoisen perhekuntoutuksen ja lasten sijoitustarve vähenee Ostopalvelut vähenevät, kustannusten seuranta	Lapsiperheiden johtava sosiaalityöntekijä Hoitotyön johtaja
Perhehoitoa kehitetään	Perhehoitajien rekrytointi, koulutus ja tuki	Uusien sijaisperheiden määrä	Lapsiperheiden johtava sosiaalityöntekijä
Tukiperheitä ja tukihenkilöitä lisätään	Tukiperhekoulutus ja tukihenkilökoulutus	Koulutus järjestetty, kyllä / ei Uusien tukihenkilöiden / perheiden määrä	Lapsiperheiden johtava sosiaalityöntekijä
Sosiaalityön riittävyyden varmistaminen	Turvataan riittävät sosiaalipalveluiden resurssit	Asiakkaat / sosiaalityöntekijä	Lasten, nuorten ja lapsiperheiden johtoryhmä Sosiaalipalvelujohtaja

5. Suunnitelman päätöksenteko ja seuranta

Tästä suunnitelmasta poimitaan keskeiset tavoitteet ja toimenpiteet kuntien hyvinvointikertomuksiin, jotka valtuustot hyväksyvät.

Suunnitelma esitetään tiedoksi Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymän johtokunnalle, yhteistointialautakunnalle sekä kuntien kunnanhallituksille.

Liite 1. Kouluterveyskyselyn 2013 ilonaiheet ja huolenaiheet

Ilon ja huolenaiheissa painotetaan muutosta kahden viimeisimmän kyselyvuoden välillä, mutta myös tärkeimmät erot maakuntaan verrattuna on otettu huomioon.

ILONAIHEET	HUOLENAIHEET
Isojoki/Peruskoulussa Muutokset pidemmällä aikavälillä Tietoisuus tavoista vaikuttaa koulun asioihin lisääntyi	Isojoki/Peruskoulussa Muutokset verrattuna edelliseen kyselyvuoteen - Perheen yhteinen ateriointi iltaisin vähentyi - Koulutyön määrä koettiin yleisemmin liian suureksi - Useiden oireiden kokeminen päivittäin lisääntyi - Päivittäin koettu väsymys lisääntyi - Viikoittain koetut niska- tai hartiakivut lisääntyivät - Viikoittain koettu päänsärky yleistyi - Koulu-uupumus lisääntyi - Hampaiden harjaamista laiminlyötiin yleisemmin - Ruutuaika arkipäivisin lisääntyi - Kouluterveydenhoitajan vastaanotolle pääsy koettiin vaikeammaksi Muutokset pidemmällä aikavälillä - Kouluterveydenhoitajan vastaanotolle pääsy koettiin vaikeammaksi - Koulupsykologin vastaanotolle pääsy koettiin vaikeammaksi
Kauhajoki/ peruskoulussa Muutokset verrattuna edelliseen kyselyvuoteen - Keskusteluvaikkeudet vanhempien kanssa vähentyivät - Perheen yhteinen ateriointi iltaisin lisääntyi - Läheiset ystävyssuhteet yleistyivät - Fyysistä uhkaa koettiin vähemmän - Toistuva rikkeiden teko vähentyi - Koulun fyysiset työolot koettiin paremmiksi - Koulutapaturmat vähentyivät - Koulun työilmapiiri parani - Kuulluksi tuleminen koulussa lisääntyi - Koulukiusatuksi joutuminen vähentyi - Tietoisuus tavoista vaikuttaa koulun asioihin lisääntyi - Useiden oireiden kokeminen päivittäin vähentyi - Viikoittain koettu päänsärky vähentyi - Koululounaan syöminen päivittäin lisääntyi - Hampaiden harjaamistottumukset paraniivat - Liikunnan harrastaminen vapaa-ajalla lisääntyi - Humalajuominen vähentyi	Kauhajoki/peruskoulussa Muutokset verrattuna edelliseen kyselyvuoteen Viikoittain koetut niska- tai hartiakivut lisääntyivät

• Kouluterveydenhoitajan vastaanotolle pääsy koettiin helpommaksi • Koulukuraattorin vastaanotolle pääsy koettiin helpommaksi • Koulupsykologin vastaanotolle pääsy koettiin helpommaksi Kauhajoki/lukio Muutokset verrattuna edelliseen kyselyvuoteen • Vanhempien tupakointi vähentyi • Perheen yhteinen ateriointi iltaisin lisääntyi • Läheiset ystävyysuhteet lisääntyivät • Fyysistä uhkaa koettiin vähemmän • Kuulluksi tuleminen koulussa lisääntyi • Koulutyön määrä koettiin kohtuullisemmaksi • Lintsaaminen vähentyi • Tietoisuus tavoista vaikuttaa koulun asioihin lisääntyi • Kouluterveydenhoitajan vastaanotolle pääsy koettiin helpommaksi • Koululääkärin vastaanotolle pääsy koettiin helpommaksi • Koulukuraattorin vastaanotolle pääsy koettiin helpommaksi • Koulupsykologin vastaanotolle pääsy koettiin helpommaksi • Koulunkäynnin vaikeuksiin saatiin yleisemmin apua Muutokset pidemmällä aikavälillä • Tietoisuus tavoista vaikuttaa koulun asioihin lisääntyi	Kauhajoki/lukio • Vanhempien työttömyys lisääntyi • Vanhemmat tiesivät huonommin lapsensa viikonloppuiltojen viettopaikan • Koulun fyysiset työolot koettiin puutteellisemmiksi • Koulun työilmapiiiri heikkeni • Useiden oireiden kokeminen päivittäin lisääntyi • Viikoittain koetut niska- tai hartiakivut lisääntyivät • Viikoittain koettu päänsärky yleistyi • Koulu-uupumus lisääntyi • Ylipainoisia oli enemmän • Koululounaan syöminen päivittäin vähentyi • Ruutuaika arkipäivisin lisääntyi • Päivittäinen tupakointi lisääntyi • Huumeokeilut lisääntyivät
--	---

Teuva/peruskoulussa Muutokset verrattuna edelliseen kyselyvuoteen • Vanhempien työttömyys vähentyi • Vanhemmat tiesivät paremmin lapsensa viikonloppuiltojen viettopaikan • Keskusteluvaikeudet vanhempien kanssa vähentyivät • Koulun fyysiset työolot koettiin paremmiksi • Koulutyön määrä koettiin kohtuullisemmaksi • Tietoisuus tavoista vaikuttaa koulun asioihin lisääntyi • Aamupalan syöminen arkisin lisääntyi • Päivittäinen tupakointi vähentyi • Huumeokeilut vähentyivät • Koulukuraattorin vastaanotolle pääsy koettiin helpommaksi Teuva/lukiossa Muutokset verrattuna edelliseen kyselyvuoteen • Keskusteluvaikeudet vanhempien kanssa vähentyivät • Kuulluksi tuleminen koulussa lisääntyi • Useiden oireiden kokeminen päivittäin vähentyi • Aamupalan syöminen arkisin lisääntyi • Koululounaan syöminen päivittäin lisääntyi • Ruutuaika arkipäivisin vähentyi • Koulukuraattorin vastaanotolle pääsy koettiin helpommaksi • Koulupsykologin vastaanotolle pääsy koettiin helpommaksi Näiden esiintyvyys hyvin pieni (alle 0,5%) vuonna 2013 • Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa	Teuva/peruskoulussa Muutokset verrattuna edelliseen kyselyvuoteen • Perheen yhteinen ateriointi iltaisin vähentyi • Fyysistä uhkaa koettiin yleisemmin • Koulutapaturmat lisääntyivät • Koulun työilmapiiri heikkeni • Opiskeluun liittyvät vaikeudet lisääntyivät • Lintsaaminen lisääntyi • Useiden oireiden kokeminen päivittäin lisääntyi • Päivittäin koettu väsymys lisääntyi • Viikoittain koetut niska- tai hartiakivut lisääntyivät • Koulu-uupumus lisääntyi • Humalajuominen lisääntyi • Kouluterveydenhoitajan vastaanotolle pääsy koettiin vaikeammaksi • Koululääkärin vastaanotolle pääsy koettiin vaikeammaksi • Koulupsykologin vastaanotolle pääsy koettiin vaikeammaksi Teuva/lukiossa Muutokset verrattuna edelliseen kyselyvuoteen • Vanhempien työttömyys lisääntyi • Koulutyön määrä koettiin yleisemmin liian suureksi
---	--